

Kričač

Časopis javnega zavoda RTV Slovenija • leto 53 • številka 1 • november 2024 • poština plačana pri pošti 1102 Ljubljana

AVDIOFESTIVAL

CUKRARNA ≈ 7. 10. 2024

Ali podkast potrebuje urednika?

Nataša Briški, voditeljica podcastov LD, GD in Metin Čaj
Davorin Pavlica, podkast Opravičujemo se za vse nevedščosti
Ina Pusovnik, avtorica podcasta Svoja Srečka
Aleš Kocijan, Val 202, novinar

Umetnost možnega

Suzana Lovec, N1, novinarka
Suzana Kos, Delo, novinarka
Blaž Petkovič, Večer, novinar
Anja Starič, TV Slovenija, voditeljica
Aleš Kocijan, Val 202, novinar

Rožnata dolina: Masayah, Boris & Katja

Masayah, glasbenica, prejemnica zlate piščali za skladbo in album leta 2024
Boris Kokalj, pevec in kitarist skupine Kokosy, soavtor radijskih oddaj
Katja Stojnič, avtorica podcasta Rožnata dolina in voditeljica Val 202

Radio Ga Ga nova generacija

Tilen Artač
Jure Mastnak
Aleksander Čvek
Renata Čvek
in ob...
in ob...

Radio v živo, nikoli končana zgodba

Denis Avdić, Radio 1, voditelj
Melani Mekicar, Hitradio Center, voditeljica
Miha Salehar, Val 202, voditelj in avtor podcasta Mihilizem
Nejc Jernej, Val 202, voditelj in avtor podcasta Mihilizem

Kolesarski podcast Tour 202

Igor Tominec, Val 202, reporter
Martin Hvastija, TV Slovenija, strokovni komentator
Slavko Jerič, slo.si, novinar
Luka Petrič, Val 202, reporter

vsebina

- 4 Uprava RTV Slovenija
- 6 75 let Radia Koper/Capodistria
- 7 Oddajni center Plešivec praznuje 60 let
- 8 Teletekst – zgodba o uspehu
- 9 Vse najboljše, Male sive celice
- 11 Nepozabna Noč zmaja
- 12 Priznanja RTV
- 18 Dostopnost vsebin
- 20 Intervju: Anka Jazbec
- 23 Križanka

uvodnik

»Če se želiš izboljšati, se spremeni, če pa želiš biti popoln, se spreminjaj neprestano,« je stavek Winstona Churchilla, ki ga mojstri sprememb v organizacijah velikokrat navajajo.

RTV Slovenija je organizacija, ki se želi izboljšati. Želimo izboljšati svojo podobo v javnosti, želimo si, da bi nam javnost zaupala in da bi naše vsebine bile na prvem mestu izbire med uporabniki v Sloveniji – in v tem smo si vsi enotni.

Razlike nastanejo, ko se začnemo pogovarjati, kje, kaj in kako izboljšati in kaj bomo kot posamezniki storili, da bo nekaj bolj narejeno, ter kako bomo prispevali k boljšemu zaupanju v RTV Slovenija. Do razlik prihaja zaradi različnih poklicev, ki jih opravljamo, različnih oddelkov, iz katerih prihajamo, zaradi osebnih interesov, zaradi izkušenj iz preteklosti in zato, ker ima vsak svojo predstavo o tem, kaj pomenijo skupne želje. Ob vseh razlikah smo ponovno enotni, ko govorimo o dejstvih:

1. RTV Slovenija je eden redkih zavodov v Sloveniji, ki je od leta 2018 zmanjšal število zaposlenih za več kot 200, pred tem smo do leta 2018 zaposlili skoraj vse honorarne sodelavce, ki so imeli elemente delovnega razmerja in so to želeli;
2. RTV Slovenija je znižala stroške zunanjih sodelavcev in stroške produkcije programa;
3. redno pridobivamo sredstva iz kohezijskih in drugih skladov;
4. RTV Slovenija je v preteklosti financirala digitalizacijo, v nekaterih primerih digitalizacijo arhiva ter digitalizacijo produkcije, digitalno platformo, razvoj oddajniške mreže in dostopnost ter v večinskem delu skrbela za manjšinske vsebine.

Leta 2024 je Vlada Republike Slovenije poskrbela, da se bo RTV-prispevek po 12 letih zvišal. Če bi za financiranje javne radiotelevizije politika skrbela podobno kot v razvitih državah EU, bi RTV-prispevek danes znašal dobrih 18 evrov, kar pomeni, da nas kljub povišanju čaka leto, ko se bomo morali začeti spreminjati.

Digitalizacija medijev zahteva drugačen način dela, drugačne delovne procese in tudi drugačno sistemizacijo delovnih mest. V to grenko jabolko smo že ugriznili in najprej se lotevamo prenove delovnih mest pri tehničnih poklicih, tudi zato, ker je z leti v tej poklicih nastalo toliko nesorazmerij, da jih plačna reforma ne more odpraviti, lahko jih odpravi le nova sistemizacija. Čeprav na spremembe gledamo različno, mora biti naš cilj sistemizacija, ki bo zaposlene spodbujala k dobremu delu in ga tudi nagrajevala.

Spoštovanje sodelavcev je bistveno za uspeh vsake organizacije. Če se mi, RTV-jevci, ne bomo spoštovali med seboj, nas tudi zunanja javnost ne bo spoštovala. Pozabimo na zamere iz preteklosti, spoštujmo različne svetovnonazorske poglede in skupaj pogledimo v prihodnost, ki bi nam jo radi zamračili. Verjamem, da skupaj zmoremo narediti bolje. To ni optimističen pogled naivca, temveč optimističen pogled delavca te hiše, delavca, ki je vedno verjel, da imamo v tej hiši velik zaklad – veliko sposobnih in inovativnih ljudi.

Želim vam prijetne božične praznike ter srečno in zadovoljno leto 2025!

Natalija Gorščak, predsednica Uprave RTV Slovenija

KRIČAČ je interni časopis javnega zavoda RTV Slovenija. Ustanovitelj in izdajatelj: RTV Slovenija, Ljubljana, Kolodvorska 2, 1550 Ljubljana. Elektronska pošta: kricac@rtvslo.si. Interni časopis Kričac je uredila Služba za komuniciranje RTV SLO. Prelom: Ma3ca, Trzin. Tisk: Tiskarna Schwarz print, Ljubljana, naklada 1700 izvodov. Prispevke je lektorirala Vesna Vrabič. Redakcijo smo zaključili: december 2024. Na naslovnici: Oddaja Male sive celice praznuje 30 let, foto Adrian Pregelj, na drugi strani: fotoreportaža z Avdiofestivala, foto Maj Valerij.

Vodstvene spremembe na RTV Slovenija

V zadnjem letu je prišlo do številnih sprememb v vodstveni strukturi RTV Slovenija, ki so zaznamovale pomembno obdobje za javni medij. Z novelo Zakona o RTV Slovenija, ki je bila potrjena na referendumu novembra 2022, je vodenje zavoda namesto generalnega direktorja prevzela štiričlanska Uprava RTV Slovenija. Eden od članov uprave je tudi delavski direktor, ki so ga izvolili zaposleni RTV Slovenija. V nadaljevanju je kratak povzetek dogajanja v preteklem letu in pol.

Imenovanje Zvezdana Martića za predsednika uprave

13. julija 2023 je Svet RTV Slovenija na tretji seji za predsednika uprave imenoval Zvezdana Martića, dolgoletnega sodelavca zavoda. S 16 glasovi podpore je Martić poudaril, da sta njegovi prvi prednostni nalogi normalizacija odnosov v zavodu in imenovanje strokovnih članov uprave s področja financ, prava in organizacije dela.

Julija 2023 sta bila za člana uprave imenovana Simon Kardum in Andrej Trček, ki sta na seji Sveta RTV Slovenija prejela 12 glasov podpore. Kmalu zatem je bil izveden tudi postopek izbire delavskega direktorja. Kot četrti član uprave in hkrati delavski direktor je bil izvoljen Franci Pavšer.

Natalija Gorščak kot v. d. in nato predsednica uprave

Ob koncu leta 2023 je s funkcije odsto-

pil Simon Kardum, ki je ocenil, da ne more več učinkovito prispevati k poslanstvu javnega medija. Po odstopu še predsednika uprave Zvezdana Martića maja 2024 je Svet RTV Slovenija za vršilko dolžnosti predsednice uprave imenoval Natalijo Gorščak. Junija 2024 je odstop napovedal Andrej Trček, avgusta ga je Svet RTV Slovenija potrdil.

Natalija Gorščak, ki je pred tem opravljala naloge direktorice Televizije Slovenija in vodila Uredništvo oddaj o kulturi, je prevzela najpomembnejše naloge, kot so priprava finančnih analiz, ureditev tekočih poslov ter oblikovanje predlogov za reševanje kadrovskih in tehničnih izzivov.

Konstituiranje nove uprave

4. septembra 2024 je Svet RTV Slovenija za predsednico uprave imenoval Natalijo Gorščak, ki je prepričana, da mora RTV Slovenija slediti smernicam razvitih javnih servisov, kot so YLE, VRT in RTBF, ter strateško okrepiti digitalno transformacijo in integracijo. Kot je poudarila v svoji viziji razvoja javnega zavoda, najpomembnejši izzivi vključujejo prilagoditev vsebin različnim platformam, uvedbo sodobnih tehnologij ter posodobitev organizacijskih procesov. Prednostne naloge ostajajo zagotavljanje dostopnosti vsebin za vse uporabnike, prenova formatov in ustvarjanje kakovostnih vsebin, ki obveščajo, izobražujejo in uporabnike razvedrijo. Usmeriti se je treba v pomladitev kadrov, vzpostavitev sodobnih delovnih prostorov, štipendijske sheme za

pomembne poklice in finančno stabilnost, podprto z ustreznimi zakonskimi spremembami. RTV mora kot javni servis ostati »trendseter« v tehnološkem in vsebinskem razvoju, hkrati pa zagotavljati zaupanje uporabnikov in javno dobro. Ohraniti mora tudi najboljši orkester v državi in odlično glasbeno produkcijo nasploh.

Svojo ekipo je dopolnila z imenovanjem Luke Rupnika za vršilca dolžnosti člana uprave. Rupnik, univerzitetni diplomirani pravnik z dolgoletnimi izkušnjami, se je osredotočil na zakonitost poslovanja in zagotavljanje profesionalnih standardov.

Kmalu zatem, 30. septembra 2024, je bila za članico uprave potrjena Nevenka Črnko, pravnica z bogatimi izkušnjami v finančnih storitvah in telekomunikacijah.

Imenovanje programskih direktorjev

V tem času je Svet RTV Slovenija izglasoval tudi soglasje za imenovanje treh programskih direktorjev. Mirko Štular je postal direktor Radia Slovenija, Ksenija Horvat direktorica Televizije Slovenija, Kaja Jakopič pa direktorica digitalnih vsebin. Z novimi imenovanji se je RTV Slovenija osredotočila na posodobitev vsebin in digitalni razvoj, pri čemer je poudarek na neodvisnosti, inovativnosti in vključevanju različnih generacij gledalcev, poslušalcev in bralcev.

V Kranjski Gori o najnovejših izzivih radiodifuznih organizacij in proizvajalcev opreme

Sredi maja je RTV Slovenija, enota Oddajniki in zveze, gostila mednarodno konferenco MBT – Meeting of Regional Broadcasting Organizations and Transmitting Equipment Manufacturers

Na vsakoletnem srečanju MBT udeleženci spoznajo novosti in tehnološki razvoj radiodifuzije. Prvo srečanje radiodifuznih organizacij in proizvajalcev opreme je pred več kot 20 let potekalo v Makedoniji. Vsako leto ga gosti ena od sodelujočih držav, v Sloveniji smo ga nazadnje gostili leta 2017 v Ljubljani, letos pa smo ga izvedli v Kranjski Gori. Organizacijo in izvedbo dogodka je prevzela ekipa Oddajnikov in zvez, ki je dogodek odlično izpeljala. Letošnjega srečanja se je udeležilo več kot 150 gostov iz 21 držav. Izjemna udeležba dokazuje priljubljenost in aktualnost konference.

Tridnevno srečanje smo začeli ob vznožju smučarskega pobočja, kjer smo ob panoramskem pogledu na gore in izbrani kulinariki uživali v prijetnem klepetu in izmenjavi preteklih izkušenj. Večer je popestril hišni big band, ki je preigral zimzelene uspešnice v jazzovski preobleki.

Drugi dan srečanja je bil namenjen strokovni konferenci in sejamski razstavi izbranih produktov.

Rdeča nit so bile nove tehnologije v radiodifuziji. Digitalni radio DAB+ v Evropi je v zadnjem letu dobil zelo velik zagon in se je tako kot v Sloveniji tudi drugod dobro uveljavil med poslušalci. S praktičnim prikazom 5G Broadcast je bila prikazana tudi prihodnost razvoja prizemne televizije, namenjena mobilnim napravam. Velik poudarek je bil na sistemih za telemetrijo, na nadzoru in merjenju. Namen tega je zagotavljanje večje zanesljivosti in boljše storitve.

Po končanem strokovnem delu srečanja je sledila večerja v Gostilni Kunstelj v Radovljici. Gostom smo ponudili tradicionalne slovenske jedi, po večerji pa je sledila še zabava v izvedbi zasedbe Kranjci. Ob zvokih slovenskih in tujih uspešnic so se udeleženci hitro sprostiti in zapolnili plesišče.

Zadnji, tretji, dan srečanja smo namenili spoznavanju enega od turističnih biservov Slovenije. Z udeleženci smo se sprehodili do čudovitega Jezera Jasna, kjer smo ob tradicionalnih slovenskih jedeh uživali in razgledu na slovenske gore in kramljali o prihajajočih projektih in načrtih. Tako smo zaključili letošnje srečanje radiodifuznih organizacij in proizvajalcev opreme, ki je bilo izvrstna priložnost za sklepanje novih poslovnih stikov ter spoznavanje novosti tehnološkega razvoja radiodifuzije. Tovrstna srečanja so pomembna za izmenjavo različnih pogledov in izkušenj, saj hiter tehnološki razvoj predstavlja nenehne izzive in zahteva stalno uvajanje novosti. Verjamemo, da so tudi v Kranjski Gori udeleženci pridobili veliko novega znanja ter nove poglede in izkušnje, ki jim bodo pomagali v prihodnjih izzivih.

Bojan Ramšak, Mateja Grahovac

Radio Koper in Radio Capodistria praznujeta 75 let

Ustvarjalci so obletnico delovanja zaznamovali z več oddajami in dogodki

75-letnico delovanja praznujeta regionalna radijska programa, Radio Koper in Radio Capodistria. Oba odlikujejo zanesljive in pravočasne informacije ter kakovosten program.

Radio Koper in Radio Capodistria sta pomembni medijski instituciji v primorski regiji, saj predstavljata pomemben vir informacij, kulturnega dogajanja in raznovrstnega programa za prebivalce tega območja.

Kot regionalna radijska programa pokriva širok spekter tematik, ki so pomembne za lokalno prebivalstvo. Sem spadajo novice, kulturni dogodki, šport in izobraževalne vsebine, ponujata pa tudi razvedrilo in veliko dobre glasbe.

Poleg tega sta Radio Koper in Radio Capodistria tudi povezovalna točka med dogajanjem na lokalni ravni in širšim nacionalnim kontekstom. S svojim delovanjem prispevata k promociji lokalne kulture in identitete, hkrati pa sta tudi glas obeh skupnosti v širšem slovenskem prostoru.

Zaradi svoje vloge pri ozaveščanju, obveščanju in izobraževanju prebivalcev ter spodbujanju kulturnega in družbenega dogajanja sta Radio Koper in Radio Capodistria nepogrešljivi instituciji v tem regionalnem prostoru.

Prvi primorski radio se je prvič oglasil 24. maja 1949, takrat na skupnih frekvencah, že dan pozneje je stekel redni program. Od leta 1979 delujeta programa vsak s svojo oddajniško mrežo.

75-letnico delovanja so praznovali s številnimi dogodki in oddajami.

Na kožo zapisane zgodbe: Slavnostni koncert ob 75-letnici Radia Koper

Vrhunec letošnjega praznovanja je potekal v ponedeljek, 7. oktobra, v Kulturnem domu Nova Gorica, kjer so na slavnostnem koncertu nastopili Big Band RTV Slovenija, Lara Jankovič, Marko Hatlak, Rudi Bučar in Iztok Mlakar. Na kon-

Boris Cavazza je letošnji prejemnik nagrade Franeta Milčinskega Ježka. Foto: Adrijan Pregelj.

certu so podelili tudi nagrado Franeta Milčinskega - Ježka.

Letošnji nagradenec je igralec, režiser, scenarist in glasbeni ustvarjalec Boris Cavazza.

Žirija za podelitev nagrade Franeta Milčinskega - Ježka je v utemeljivni zapisala:

»Boris Cavazza je mnogostranski umetnik in ena najbolj popularnih medijskih osebnosti v Sloveniji. Težko bi našli koga, ki združuje popularnost in visok profesionalni nivo na vseh poljih svojega delovanja. Njegovo več kot pol stoletja trajajočo kariero je zaznamovalo njegovih več kot sto vlog v gledališču, enainsemdešet na filmu in skoraj dvesto na radiu, če ne štejemo številnih nastopov v televizijskih oddajah, dramah in serijah. Že v začetku je oblikoval sveže in izvirne like v razponu od komičnih in okretnih do temačno introvertiranih, skrivnostnih in dvoumnih. Znal je ustvarjati notranjo in zunanjo, situacijsko napetost, slednjo predvsem v komedijah. V komedijskih žanrih je uveljavil svoj mediteranski temperament, dokazal je, da ima izostren refleks, ki mu pomaga k hitri preobrazbi in dinamiki lika. Njegovo najintimnejše ustvarjalno področje pa je

glasba, kjer se je uveljavil kot pevec, interpret in avtor pesmi različnih žanrov s humorno-ironično vsebino, ki pa so vendarle reflektivne, življenjske in stkane iz različnih zgodb. Svojo igrivost je poleg interpretacij komičnih vlog lahko izrazil tudi na radiu, predvsem v radijskih igrah za otroke. Ob tem je v gledališču še uspešno režiral, napisal štiri filmske scenarije in kot pedagog na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo usmeril in usodno zaznamoval celotno generacijo pozneje priznanih igralcev. Je tudi prejemnik nagrad na številnih področjih svojega ustvarjanja.

Boris Cavazza je nedvomno ustvarjalec in osebnost, ki je evidentno oblikovala podobo slovenske in mednarodne kulturne in medijske pokrajine. Njegov opus izjemnega razpona in številnih ustvarjalnih vrhuncev pa ne nadaljuje le tradicije Ježkovega duha, ampak ga na svoj izvirni način celo presega.«

Nagrade Franeta Milčinskega - Ježka se vsako leto podelijo za izvirne dosežke ali opus v tistih umetnostnih zvrsteh radijske in televizijske ustvarjalnosti, ki sledijo tradiciji Ježkovega duha.

Katja Pečaver

Oddajni center Plešivec praznuje 60 let

Mineva 60 let, odkar so na Uršlji gori odprli oddajni center Plešivec. Postavljen na nadmorski višini 1699 metrov, je drugi najvišje ležeči in v vseh letnih časih najtežje dostopni oddajni center RTV Slovenija.

Že 60 let skrbi za nemoten prenos signala ter posreduje televizijske in radijske programe poslušalcem in gledalcem severovzhodne Slovenije.

Uradni datum začetka delovanja oddajnega centra Plešivec je 12. oktober 1964, čeprav so dogovor o začetku njegove postavitve sklenili že leta 1959. Do danes je doživel več sprememb in posodobitev, saj se mora odzivati na izzive sodobnega časa in zahteve sodobne tehnologije. Več o zgodovini oddajnega centra Plešivec si lahko preberete tukaj.

Oddajni center se nenehno razvija, posodablja in vzdržuje, s čimer se zagotavlja kakovost storitev. Zagotavlja posredovanje nacionalnih, regionalnih in zasebnih radijskih in televizijskih programov, njegove prostore ter storitve pa uporabljajo tudi številni drugi uporabniki, kot so Telekom, mobilni operaterji, ELES, elektro podjetja, reševalci, MNZ, MO, Kontrola zračnega prometa Slovenije, GRS, radioamaterji in drugi.

Nekoč so za nemoteno delovanje centra skrbele stalne ekipe, od leta 2012 pa je avtomatiziran in večino časa nadzorovan na daljavo. Danes se nadzor in vzdrževanje izvajata iz Področnega centra Celje.

»Avtomatizacija prihaja v vse dele delovnih procesov, kar ima prednosti, in sicer predvsem večjo prilagodljivost ter manjše stroške. Omogoča avtonomno delovanje in daljinski nadzor pod pogojem, da so naprave temu prilagojene. Čeprav se nekatere nepravilnosti ali okvare lahko rešijo na daljavo, je za odpravo napake večkrat potreben fizičen poseg naših inženirjev,« poudarja Roman Matko, vodja oddajnika Plešivec.

Kljub temu so spomini, ko so oddajničarji na Plešivcu preživeli veliko časa, še zelo živi: »V času oddajnega centra s stalno ekipo je bil to naš drugi dom, v katerem smo preživeli teden dni, po-

zimi pa zaradi nedostopnosti tudi dlje. To delovno mesto lahko primerjamo z delom svetilničarja na osamljenem otoku ali vremenarjev na Kredarici. Poleg delovnih zadalžitev si obkrožen z naravo, ki ti ponuja lep razged, in gorskimi divjimi živalmi ali pa doživljaš večdnevno meglo ter poletne nevihte s strelami, ki udarjajo v oddajni stolp. Vse pa ima svoj čar, ki si si ga izbral sam,« se spominja Roman Matko.

Ob praznovanju 60-letnice je Natalija Gorščak, predsednica Uprave RTV Slovenija, poudarila: »Z velikim ponosom praznujemo 60-letnico oddajnega centra Plešivec, katerega začetek pomeni pomemben mejnik v našem delovanju. Z oddajnim centrom že šest desetletij skrbimo za zanesljiv prenos signala v severovzhodni Sloveniji, kar potrjuje našo zavezanost kakovostnemu in dostopnemu oddajanju. Hvaležni smo vsem, ki so prispevali k temu uspehu, in se veselimo prihodnjih izzivov.«

Andrej Trojer, vodja enote Oddajniki in zveze na RTV Slovenija, izpostavlja, da so za uspeh in stabilno delovanje ključni požrtvovalni sodelavci: »Pred 60 leti je točno na tem mestu zaživel nekaj več kot le tehnična infrastruktura. Zautripalo je srce oddajnega centra, ki kljubuje najtežjim silam narave in s svojim valovanjem sega od Tržaškega zaliva do Prekmurja in še do naših zamejcev na Koroškem. Oddajnik Plešivec je eden najtežje dostopnih v državi. Prav zato je postal simbol slovenskega značaja: trdnosti, predanosti in vztrajnosti ter neizmerne volje mojih, naših in vaših sodelavcev.«

Prispevek o 60-letnici oddajnega centra na Plešivcu najdete tudi v aplikaciji RTV365: <https://365.rtvlo.si/arhiv/slovenskaskronika/175073333>.

Služba za komuniciranje RTV Slovenija
foto: Adrijan Pregelj

Teletekst tudi po 40 letih ostaja zgodba o uspehu

Uvedba teleteksta pomenila začetek digitalizacije na RTV Ljubljana

Že ob prelomu tisočletja so se ob pojavu prvih novičarskih spletnih mest spraševali, koliko časa bo še živel teletekst, začetnik digitalizacije v novinarstvu. Četrto stoletje pozneje so njegovi zlati časi že zdavnaj mimo, a je še vedno pomemben del medijske krajine.

Teletekst RTV Slovenija je nedavno praznoval okroglih 40 let. 7. maja 1984 je namreč takratna RTV Ljubljana začela oddajati tako imenovani elektronski časopis. Deset let prej so ga gledalcem prvi predstavili na britanski televiziji BBC. Bil je prvi servis informacij na zahtevo, ki je postal množični medij.

Podjetje Gorenje in RTV Ljubljana sta pri razvoju teleteksta začela sodelovati že leta 1982, tehniki Gorenja pa so svoj sistem prvič preizkusili v novinarskem središču med zimskimi olimpijskimi igrami v Sarajevu februarja 1984. Vodja skupine v Gorenju je bil inženir Marjan Borovšak, na RTV Ljubljana pa sta pomembno vlogo imela inženirja Jože Vesel in Lojze Željko.

Po olimpijskih igrah so naprave, ki so jih za urejanje in oddajanje teleteksta uporabljali v Sarajevu, prepeljali v Ljubljano. V tretjem nadstropju televizije so vzpostavili uredništvo, prvi urednik je bil Luka Škoberne. Ekipo je sestavljalo osem ljudi, od tega pet novinarjev. Na začetku je bil to zelo omejen servis, imel je sto strani.

Uvedba teleteksta je pomenila začetek

digitalizacije na RTV Ljubljana, saj velja za prvi tip digitalnega novinarstva. Iz uredništva teleteksta se je leta 2002 razvil Multimedijski center RTV Slovenija.

Slovenija je teletekst dobila istega leta kot Italija, Švica in Norveška ter štiri leta za Avstrijo in Nemčijo. Gledalci so lahko nov medij sprva spremljali le med 16.30 in 22.30, samo ob sobotah, nedeljah in praznikih je bil čas oddajanja nekoliko daljši, saj je bil vezan na televizijski signal.

Tretji teletekst, ki ga je bilo mogoče spremljati na spletu

Konec leta 1989 so dobili nov, zmogljivejši sistem za urejanje teleteksta, število strani pa so povečali na več kot 400. Ta sistem je omogočal tudi odstrani in oddajanje na drugem programu TV Ljubljana, hkrati se je uredništvo preselilo v nove prostore.

Pod vodstvom urednice Darje Orehovec in nato njenega naslednika Braneta Nastrana je servis postajal vse pomembnejši vir informacij za številne Slovence, ki so spoznavali, kako priročen je dostop do novic in drugih vsebin v vsakem tre-

nutku. Tako je teletekst napovedal prihajajočo informacijsko revolucijo ter naznanjal transformacijo produkcije, posredovanja in sprejemanja novic, ki jo je prinesel svetovni splet.

Po zaslugi inženirja Bernarda Vrha je bilo teletekst RTV Slovenija že junija 1995 mogoče spremljati tudi na medmrežju, s čimer je postal za nizozemskim in singapurskim tretji teletekst na svetovnem spletu.

Pomembno prelomnico je prav tako pomenila uvedba podnaslavljanja oddaj za gluhe in naglušne s pomočjo teleteksta leta 1996.

»Pobeg pred ponorelim svetom«

Ob prelomu tisočletja je bil teletekst na vrhuncu moči, a vse pomembnejšo vlogo je takrat dobival splet, ki je sčasoma prodril v vse pore naših življenj. Teletekst so zato v nekaterih državah pred leti ukinili in ga ponekod zamenjali s sodobnejšimi digitalnimi servisi. Marsikje drugje, predvsem v srednji Evropi in Skandinaviji, pa še vedno ohranja razmerno širok krog zvestih bralcev in ljubiteljev, predvsem med starejšimi.

To velja tudi za Slovenijo. Novice, vreme, športni izidi, RTV-sporid in druge rubrike – za številne ostaja teletekst nepogrešljivi in velikokrat glavni vir informacij.

Da je kljub spletu še vedno pomemben, se ima zahvaliti tako navadam uporabnikov kot dejstvu, da ponuja bistvene informacije. »Teletekst je za normalno življenje povsem dovolj. Vse informacije, ki jih človek potrebuje, na enem mestu. Brez odvečnega komercialnega balasta. V bistvu je pobeg pred ponorelim svetom,« je ob 40. obletnici zapisal eden izmed njegovih uporabnikov.

Zanimivo je, da veliko ljudi do tega servisa dostopa tudi na spletni strani RTV Slovenija (teletext.rtvsl.si), in ne na televizijskem zaslonu.

Matej Rijavec, MMC, foto arhiv RTV Slovenija

Vse najboljše, Male sive celice!

Najbolj priljubljeni televizijski kviz za mlade praznuje 30 let

Oddaja Male sive celice ima zavidljivo tradicijo, saj letos praznuje 30 let, a ji priljubljenost vsako leto raste. Rekordno število prijav na kviz izkazuje njegovo prepoznavnost in dokazuje, da je znanje še vedno vrlina, ki jo je vredno izpostaviti.

Oddaja Male sive celice »kravžlja možgane« že 30 let. Prvo oddajo so na TV Slovenija predvajali 26. oktobra leta 1994, vodil jo je legendarni dramski igralec Pavle Ravnohrib. Od tedaj je doživela precej sprememb: od novih voditeljev, rubrik, idejnih zasnov ... Toda cilj je ostal enak: približati osnovnošolcem znanje kot vrednoto.

Letošnja sezona bo za oddajo posebna. Poleg visokega jubileja, ki se mu bodo posvetili skozi vso sezono, je kviz dosegel nov rekord – nanj se je letos namreč prijavilo kar 175 šol (lani 161) in kar 326 ekip (lani 309). Na Hitre lončke pa se je prijavila ena šola več, skupaj 60 (lani 59).

Številke dokazujejo, da je oddaja še vedno zelo živa med osnovnošolci, ki si želijo sodelovati in pokazati svoje znanje. Z oddajo spodbujamo razgledanost, vedoželjnost in promoviramo pomembnost znanja, kar nas na RTV Slovenija navdaja z velikim ponosom. »V dobi, ko so mladi veliko na telefonih ali za računalniki, se nam zdi zelo pomembno, da jih naša oddaja še vedno zanima in privlači ter da še vedno želijo biti del tega kolesja znanja in dobrih vrednot. Prav zato je neprecenljivo imeti javni TV-servis. Tudi ustvarjalci vemo, da so Male sive celice še veliko več kot TV-oddaja. So celoletni krožki, resne priprave, povezovanje mladih tekmovalcev in ne nazadnje velik ponos celotnega kraja in regije, od koder prihajajo tekmovalne ekipe. Naša oddaja je gibanje, ki živi naprej, in na to smo zelo ponosni,« zadovoljno opisuje urednica oddaje Maruša Prelesnik Zdešar.

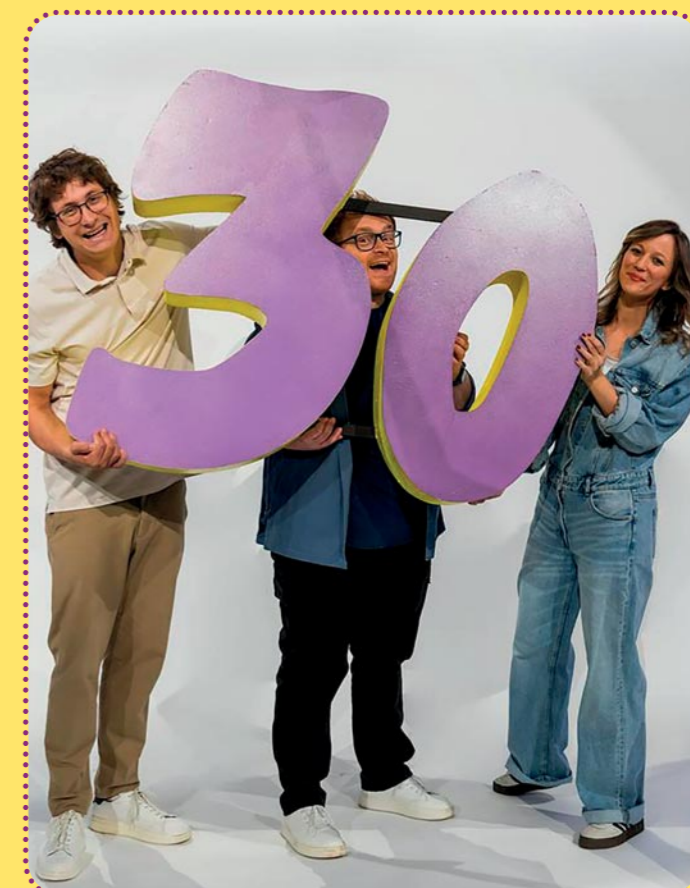
O oddaji

Kviz Male sive celice preverja znanje in veščine sedmošolcev, osmošolcev in devetošolcev. Dvaintrideset tekmovalnih šol iz osmih različnih regij Slovenije se preizkusi v znanju matematike, logike, poznavanju kulturne dediščine, športa, družbe, astronomije, kemije, biologije, tehnike, gospodinjstva, zgodovine, geografije, človeškega telesa, glasbe in digitalnega razmišljanja. V posebni rubriki Hitri lončki pa svoje spretnosti preizkusijo še druge trojke osnovnošolcev od petega razreda naprej.

Jubilejna, 30., sezona

Voditelji oddaje Male sive celice Jasna Merklin, Juš Milčinski in Rok Škrlep so nestrno pričakovali začetek nove sezone. »Kar me pri letošnji, jubilejni, sezoni najbolj veseli, je to, da se vsako leto prijavi vse več šol in da v današnjem času, ko je poplava informacij, Male sive celice še vedno najdejo pot do mladih, ki oddajo in vse, kar spada zraven, še vedno vzneseno in radi spremljajo, kot je to počela moja generacija,« se nove sezone veseli Jasna Merklin.

»Že ko sem postal del te oddaje, sem vedel, da vstopam v zgodbo z neverjetno tradicijo. 30 let učenja, radovednosti, dobrih vprašanj in pametnih odgovorov. Oddaja, ob kateri so zra-

Rok Škrlep, Juš Milčinski in Jasna Merklin so voditelji oddaje Male sive celice. Foto: Adrian Pregelj, RTV Slovenija

sle generacije raziskovalcev, uspešnežev ali nasploh rekreativnih radovednežev. Veliko otrok se je že preizkušalo za tekmovalnimi pulti in še veliko več je bilo tistih, ki so jih doma spodbujali pred zasloni, se zabavali in učili. V treh letih, odkar sem del tega, sem se ogromno naučil, in prav komaj čakam, da zapljemo v novo sezono. Ta bo zaradi jubileja še nekoliko spremenjena – s posebno nostalgično rubriko. Toda bistvo ostaja enako – radovednost, znanje in zabava.«

Se vidimo,« pravi Rok Škrlep, Juš Milčinski pa dodaja: »Da so Male sive celice na sporedu že 30 let, je gotovo največji kompliment energiji, nenehni želji po izboljšanju in kreativnosti, ki jih ustvarjalci oddaje, voditelji, tehnična ekipa in tekmovalci vlagajo v radovednost že od vsega začetka. V jubilejni sezoni pa glede na predtekmovanja pričakujem še bolj zanimive dvoboje med pametnimi glavami z vseh koncev Slovenije. In pa tudi, da bodo naši mladi tekmovalci redneje prihajali do nas s podatkom: »Ej, moja mami je pred leti tudi tekmovala v Malih sivih celicah!«

RTV Slovenija in Združenje ONA VE podpisala zavezo za dejavnosti na področju enakosti spolov

Nekdanji predsednik Uprave RTV Slovenija Zvezdan Martić in predsednica Združenja ONA VE Marta Kos sta 4. aprila 2024 v prostorih TV Slovenija podpisala zavezo 50 – 50 o sodelovanju na področju enakosti spolov.

To je prva zaveza za aktivno delovanje in sodelovanje na področju enakosti spolov v slovenskem medijskem prostoru, ki obsega tudi izvajanje monitoringa nekaterih oddaj in spodbujanje spolno občutljive rabe jezika.

Zaveza 50 – 50 vsebuje naslednje točke:

Zavezujemo se, da

- bomo spodbujali ženske v svojem okolju, da bodo sodelovale v medijih, na javnih razpravah, konferencah in v drugih komunikacijskih dejavnostih;
- bomo zavestno poudarjali in obeleževali vloge ter prispevke žensk k napredku naše Slovenije in Evropske unije na različnih področjih njenega delovanja;
- bomo zagotavljali udeležbo strokovnjakinj v dnevnoinformativnih in drugih oddajah na RTV Slovenija, še posebej v tistih, v katerih so z gostjami in gosti pripravljene daljši pogovori;
- si bomo prizadevali, da bo na RTV Slovenija uravnoteženost med gostjami in gosti čim boljša oziroma čim bližje načelu 50 % – 50 %;
- bomo v rednih intervalih izvajali monitoring izpolnjevanja te zaveze, tako da bomo za najpomembnejše oddaje, za katere se bomo dogovorili, spremljali deleže gostov po spolu, da bi se trenutno stanje čim prej izboljšalo. Rezultati bodo

Podpis zaveze: Zvezdan Martić, Marta Kos; foto Adrian Pregelj

javno objavljeni na naših spletnih mestih (www.onave.si in www.rtvlo.si);

- bomo pri svojem delu zagotavljali spoštovanje osnovnih načel enakosti spolov, kot so enake pravice, priložnosti in obravnava posameznikov ne glede na njihov spol. Ta načela so temelj oblikovanja pravičnejše in enakopravnejše družbe;
- si bomo prizadevali za odpravljanje spolnih stereotipov in družbenih norm, ki ohranjajo neenakost in omejujejo možnosti posameznikov glede na njihov spol;
- bomo spodbujali spolno občutljivo rabo jezika ter v govoru in pisanju naslavljali in obravnavali ženske in moške enakovredno.

Vsebine Radia Slovenija zdaj tudi na radiu AGORA

Mirko Štular, direktor Radia Slovenija, in Gabriel Lipuš, poslovodja radia AGORA, sta podpisala pogodbo o sodelovanju med Radiem Slovenija, RTV Slovenija, in radiem AGORA.

Radio Slovenija in radio AGORA sta 11. junija letos podpisala pogodbo o programskem sodelovanju, s čimer bosta Slovincem na avstrijskem Koroškem zagotavljala kakovostne radijske oziroma avdio vsebine nacionalnega javnega radia.

Tako bo javni medijski servis, ki med drugim skrbi za dostopnost vsebin v slovenskem jeziku slovenskim manjšinam v tujini, še boljše izpolnjeval svoje poslanstvo.

Radio Slovenija in radio AGORA sta se dogovorila za sodelovanje pri predvajanju radijskih vsebin, pri strokovni in produkcijski podpori ter izobraževanju za zagotavljanje čim višje ravni radijskih oziroma avdio vsebin za Slovence v Avstriji, na Koroškem.

Dogovor med radiema je, da bo Radio Slovenija omogočil uporabo svojih radijskih vsebin v programu radia AGORA, s tem da bo poudarek na vsebinah, namenjenih predvsem Slovincem, ki živijo zunaj Slovenije. Radio Slovenija bo tako zagotavljal pomoč pri strokovnem usposabljanju kadra radia AGORA na področju tehničnega oziroma govornega izobraževanja in skupno nastopanje ter pobude Uradu za Slovence po svetu in drugim ustanovam.

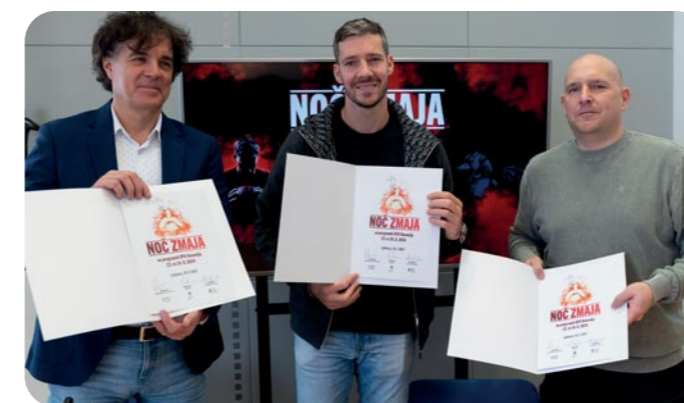
Med drugim bodo na radiu AGORA vsak teden predvajali po eno radijsko igro za odrasle ali otroke, vse radijske oddaje Sotočja in Slovincem po svetu ter redne oddaje Možgani na dlani, Podobe znanja, Pogled v znanost in Glasovi svetov.

Mirko Štular, direktor Radia Slovenija, in Gabriel Lipuš, poslovodja radia AGORA, sta podpisala pogodbo o sodelovanju med Radiem Slovenija, RTV Slovenija, in radiem AGORA.

Nepozabna Noč zmaja

v dvorani Stožice in na programih RTV Slovenija - slovo zlatega kapetana od aktivne športne kariere

Konec avgusta se je končal še eden v nizu velikih športnih dogodkov letošnjega poletja, ki smo jih na programih RTV Slovenija ponudili našim gledalcem, poslušalcem in uporabnikom spletnega portala. Zaključil se je namreč projekt I Feel Slovenia – Noč zmaja, s katerim se je od aktivne košarkarske kariere poslovil zlati kapetan slovenske reprezentance Goran Dragič.

Podpis pogodbe, foto Miloš Ojdanič, MMC

V soboto, 24. avgusta 2024, smo slovo legende spremljali v živo iz Stožic in na programih RTV Slovenija. Dogodka so se udeležili številni košarkarski zvezdniki, kot so Luka Dončić, Nikola Jokić, Steve Nash, Dejan Bodiroga, Luis Scola, Aleksandar Đorđević in številni drugi.

Vsi tisti, ki si ogleda omenjenega športnega spektakla v živo niso mogli zagotoviti, so lahko s poslanim dobrodelnim SMS GOGI 5 in GOGI10 na 1919 sodelovali v žrebu in se z malo sreče od Gorana poslovili v razprodanih Stožicah.

Ogled Dragičeve Noči zmaja je bil mogoč na javnih prenosih po vsej Sloveniji

Vsi tisti, ki si vstopnic niso zagotovili v redni prodaji, so si slovo Gorana Dragiča v navijaškem vzdušju in v družbi košarkarskih zanesenjakov lahko ogledali na javnih prenosih tekme po vsej Sloveniji. Organizatorji Dragičeve poslovilne tekme so namreč zainteresiranim gostiteljem javnih prenosov ponudili donatorske svežnje s številnimi ugodnostmi.

V želji, da bi čim večjemu številu ljudi omogočili ogled neposrednega prenosa dogodka Noč zmaja v družbi športnih navdušencev in sledili Goranovemu poslanstvu zbiranja sredstev za dobrodelne namene, so organizatorji dogodka v sodelovanju z RTV Slovenija pripravili nabor treh donatorskih svežnjev za organizatorje javnih TV-prenosov poslovilne tekme.

Tudi vsa sredstva, zbrana z naslova organizatorjev javnih prenosov, so namenjena projektu Botrstvo v športu in Fundaciji Goran Dragič.

Z akcijo smo želeli pomagati mladim iz socialno ogroženih okolij, do katerih življenje ni prijazno. Zbrana sredstva so bila razdeljena programu Botrstvo v športu, katerega nosilec je Zveza Anita Ogulin in ZPM Moste-Polje, ter Fundaciji Gorana Dragiča.

Televizija Slovenija

Noč zmaja, poslovilna tekma Gorana Dragiča, je bila v soboto, 24. avgusta 2024, najbolje gledana vsebina dneva na slovenskih televizijah, v povprečju si jo je namreč ogledalo 15,8 odstotkov ali 301.700 gledalcev, starih nad 4 leta, kar predstavlja polovico gledalcev, ki so bili v času več kot triurnega prenosa pred televizijskimi ekrani.

Vsaj minuto Noči zmaja pa si je ogledalo kar 638.000 različnih posameznikov, starejših od štirih let.

Multimedijski center RTV Slovenija

Projekt Noč zmaja so gledalci spremljali tudi prek rtvslo.si in na RTV 365, v živo in na zahtevo je dosegel skupaj več kot 74.000 ogledov.

Prispevek z naslovom Goran Dragič se je poslovil od košarke tam, kjer je najraje: na igrišču v družbi prijateljev je zabeležil več kot 97.000 ogledov ter prispevek z naslovom Dragič in Dončić določila prvi peterki; dražba spomnila na zlati Carigrad več kot 78.000 ogledov.

Družbena omrežja profilov rtvslo.si so imela v času poslovilne tekme zlatega kapetana dosega za skoraj milijon uporabnikov.

Val 202

Val 202, ki ga vsak dan spremlja več kot 280.000 poslušalcev (Mediana, julij 2024), je v programu poslušalcev postregel s pogovori z Goranovimi nekdanjimi soigralci in drugimi kariernimi sopotniki, izpostavil dobrodelno noto, pospremil spektakel v dvorani in nasploh, tudi na družbenih omrežjih, obeležil zapuščino enega največjih slovenskih košarkarjev. Že pred Nočjo zmaja so lahko poslušalci prisluhnili biografskemu podkastu Goran, o Dragičevi karieri in življenju skozi pripoved Gorana Vojnovića. Poleg poslušalcev v radijskem programu so epizode podkasta v digitalnem okolju dosegle dodatnih 45.000 uporabnikov.

Viri: RTV Slovenija iz raziskave AGB Nielsen Media Research, panelni vzorec 450 gospodinjstev, starost nad 4 leta, TV Slovenija, gledanost v živo in z zamikom; rtvslo.si/MMC; 26. avgust 2024.

Finalni znesek zbranih sredstev od vseh dobrodelnih projektov Gorana Dragiča leta 2024 je 885.983 evrov. Zbrani denar se bo v razmerju 80 : 20 razdelili programu Botrstvo v športu (pod okriljem Zveze Anite Ogulin in Olimpijskega komiteja Slovenije) ter Fundaciji Goran Dragič.

RTV Slovenija podelila priznanja za leto 2023 Priznanja sodelavkam in sodelavcem za izjemne dosežke

V začetku leta smo izkazali čast sodelavkam in sodelavcem, ki s svojim delom in nadpovprečnimi dosežki dvigujejo ugled javnega zavoda in vsak na svojem področju dokazujejo, da so izjemni v tem, kar počnejo.

Nagrajence in druge prisotne sta nagovorila predstavnik komisije za podelitev priznanj RTV Slovenija dr. Žiga Stanič in nekdanji predsednik Uprave RTV Slovenija Zvezdan Martić, ki je sodelavkam in sodelavcem čestital za izjemne delovne dosežke v preteklem letu in v daljšem delovnem obdobju ter podelil priznanja za življenjsko delo, častna in posthumna priznanja. Prav tako se je zahvalil tudi vsem drugim neimenovanim sodelavkam in sodelavcem, ki zavzeto, predano in nepogrešljivo opravljajo svoje delo, pa vendar za to ne prejmejo posebnih priznanj.

Član komisije za podeljevanje priznanj dr. Žiga Stanič je v svojem nagovoru izpostavil: »Vaše delo izkazuje profesionalno predanost in povečuje ugled naše hiše. Veseli nas, da imamo možnost prepoznati kvalitetno opravljeno delo v našem kolektivu, saj lahko mnenje strokovnih sodelavcev pomeni več kot odziv javnosti.«

Podelitev priznanj je povezovala Ajda Sokler, z glasbo pa je dogodek popestril Big Band RTV Slovenija pod vodstvom dirigenta Tadeja Tomšiča. Dogodek je potekal v Studiju 1 Televizije Slovenija.

Priznanja za življenjsko delo so prejeli mag. Igor Likar, Miša Molk in Lado Vindiš

Mag. Igor Likar, radijski in televizijski režiser, dramaturg, scenarist, pesnik, pisatelj in publicist, je prostor slovenske in mednarodne radijske igre ter umetniške radiofonije kot celote s svojim delom zaznamoval kot le malokdo. Kot ustvarjalec, ki deluje na številnih področjih, je svoje zamisli in izkušnje vedno prepletal in vgrajeval v vrhunske, umetniško in logistično zelo zahtevne projekte. Radijsko igro je iz studijskih prostorov prenesel v nenavadna in vznemirljiva okolja, kjer so njegova raziskovalna dela prepričala poslušalce in stroko. Igor Likar je diplomiral na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani. Že kot študent je bil

Prejemnik priznanja za življenjsko delo Igor Likar. Foto: Adrian Pregelj/RTV Slovenija

povabljen k rednemu sodelovanju z radijskim uredništvom igranega programa, kjer se je več kot 40 let posvečal predvsem radiofonskim projektom, daljše obdobje pa je sodeloval tudi z dokumentarnim in izobraževalnim uredništvom na Televiziji Slovenija. Za Radio Slovenija je zasnoval ali režiral več kot 250 dramskih besedil, dokumentarnih iger, eksperimentalnih zvočnih in spletnih projektov. Arhiv Radia Slovenija hrani tudi več kot tisoč literarnih oddaj z njegovim režijskim podpisom. S svojimi multimedijскими igrano-glasbenimi performansi je sodeloval pri Arsovih nočeh v stari Ljubljani, na Slovenskem knjižnem sejmu, napisal scenarij in režiral prireditve ob podelitvi nagrade kresnik in mednarodne nagrade vilenica. Poleg tega je režiral tudi številne gledališke predstave. Vedno je bil tudi izrazito mednarodno usmerjen. Bil je ustanovni član in stalni sodelavec mednarodne skupine strokovnjakov za področje zvoka Ars Acustica pri EBU. Vodil je številne priprave za mednarodno sodelovanje programskih in tehni-

čnih ekip pri prenosih EBU z naslovom Rojstni dan umetnosti. S svojimi deli je sodeloval na številnih mednarodnih simpozijih in festivalih. Z raziskovalnim zanosom je vstopal tudi v svet spleta, kjer je uvidel neskončno množico ustvarjalnih možnosti in ustvaril nekaj spletnih del. Najbolj pa je v svet ponesel ime Radia Slovenija s svojimi zvočnimi deli, nazadnje leta 2022, ko je na nemški radijski postaji WDR doživela nemško premiero tudi njegova večno aktualna radijska igra Apostoli in zbiralci groze. Objavil je več pesniških zbirk, knjigo novel in roman Sojenje črnemu klovnu. Bil je tudi pobudnik in vodja projekta Slovenska pisateljska pot, kjer zemljevid poti označuje in povezuje domačije in hiše slovenskih pesnikov in pisateljev. Igor Likar je kot uveljavljen ustvarjalec na avdiovizualnem področju tudi dobitnik mednarodnih in domačih nagrad.

Miša Molk je dolgoletno prvo ime in sinonim za Televizijo Slovenija. Bila je voditeljica in urednica številnih prepoznava-

nih oddaj razvedrilnega programa Televizije Slovenija, kot so Slovenska popevka, Melodije morja in sonca, oddaje Poletna noč, TV Križanka, Res je!, Rock v vsako slovensko vas, Iskreni pogovori, vodila je podkast Govori molk in še marsikaj. Ženska, ki je kot odgovorna urednica postavila temelje razvedrilnega programa na Televiziji Slovenija. Bila je tudi prva varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev, na

Svoje znanje je nesebično predajala tudi predstavnikom mlajših generacij, jih opogumljala in spodbujala. S sproščenostjo pred kamero, spontanim smehom in iskrivimi domislicami je izstopala iz precej suhoparnega povprečja takratnih televizijskih voditeljev. Miša Molk je za svoje delo v medijih prejela številne domače in tuje nagrade: šest viktorjev (za avtorico najboljše razvedrilne oddaje v

7D za najbolj priljubljen obraz slovenske televizije in dvakrat nagrado Gordane Bonetti za najbolj priljubljeno televizijsko voditeljico. Poleg tega je dvakratna dobitnica kristalnega globusa, nagrade bralcev Nedeljskega dnevnika za najbolj priljubljen televizijski obraz. Uspešno je delovala tudi v okviru EBU, postala legenda Evrosonga in največja poznavalka te prireditve pri nas. Pri EBU je bila članica skupine za razvoj formatov in šest let podpredsednica skupine razvedrilnih programov. Za svoje zavzeto delo je prejela odlikovanje te evropske organizacije. 1. maja leta 2008 je postala prva varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev RTV Slovenija. Zavzemala se je za argumentirano mnenje javnosti in postavila merila za delovanje te povsem nove funkcije v okviru zavoda RTV. Miša Molk je ostala zvesta nacionalni televiziji in njenemu poslanstvu ter se mu nikdar, kljub skušnjavam, ni odrekla. Po končanem mandatu varuhinje se je vrnila v televizijski informativni program, kjer je v oddaji Z Mišo poglobljeno predstavljala goste z različnih področij. Njeni podkasti Govori molk veliko povedo o njeni družbeni angažiranosti. Z gosti je razpravljala o samskosti, depresiji, ljubezni, samomoru, drogah in še marsičem. Mišo Molk odlikujejo odločnost, pristnost in predvsem novinarska radovednost in osredotočenost. Zaradi vsega tega je Miša bila in ostaja prva in edina dama Televizije Slovenija.

Lado Vindiš je svoje poklicno življenje popolnoma posvetil RTV Slovenija. K honorarnemu sodelovanju s takratnim uredništvom telesnokulturnih oddaj ga je leta 1972 povabil Tugo Klasinc. Od tedaj je v športnem programu Televizije Slovenija ostal vse do lanskega septembra. Z leti je prevzemal številna delovna področja in vse več športnih zvrsti. Njegovo novinarsko delo ni temeljilo le na spremljanju in ocenjevanju dosežkov športnikov. Ker se je zavedal moči medija, je z zanj značilno energijo preizkušal televizičnost posameznih, do takrat pri nas in na televiziji nikoli predstavljenih športov – alpinizma, strelstva, kolesarstva, letalstva in padalstva. S tem je odločilno pripomogel k povečanju zanimanja zanje. Vse to je nadgrajeval tudi kot urednik oddaje Sedma steza.

Ko se je uredništvo športnega programa Televizije Slovenija preoblikovalo v odgovorno uredništvo, je bila pred njim

Prejemnica priznanja za življenjsko delo Marija Miša Molk. Foto: Adrian Pregelj/RTV Slovenija

zaslone pa se je vrnila v uredništvo informativnega programa, kjer je pripravljala odmevno pogovorno oddajo Z Mišo.

Sloveniji, za najboljšo televizijsko voditeljico in za najelegantnejšo medijsko osebnost), zlate ekrane mariborskega tednika

Prejemnik priznanja za življenjsko delo Lado Vindiš. Foto: Adrian Pregelj/RTV Slovenija

težka odločitev. Prevzel je delo izvršnega producenta in zapustil novinarstvo, svojo prvo ljubezen. Najbrž najtežjo odločitev v svojem življenju je preoblikoval v izziv in z njim je naša radiotelevizija dobila enega najboljših producentov v zgodovini. Njegove bistvene prednosti so bile razumevanje vsebine, poznavanje žanrov, tehnologije in pomembnosti dogodkov ter komunikacijske sposobnosti. Lado je postal eden od temeljev kakovostnega dela v športnem programu Televizije Slovenija, ki je bil v devetdesetih letih prejšnjega stoletja v EBU nekajkrat prepoznan kot eden vsebinsko najinovativnejših in najkakovostnejših.

Kot producent se je izkazal tudi na mednarodnem prizorišču, ko je s produkcijsko ekipo in režiserjem Stanetom Škodlarjem sooblikoval mednarodni signal z olimpijskih iger 2004 v Atenah in 2006 v Torinu. Vrhunec njegovega producentskega dela je vsekakor sodelovanje pri projektu ženskih smučarskih skokov na Ljubnem ob Savinji. Idejni oče ženskega svetovnega pokala v smučarskih skokih Beno Hvala je v njem našel sodelavca, ki je učil in naučil člane organizacijskega odbora, da so dosegli najvišjo raven in postali prireditelji novoletne skakalne turneje za ženske.

Lado Vindiš je odločilno pripomogel tudi k uvrstitvi smučarskih skokov za ženske v program zimskih olimpijskih iger. Enako pomembno je tudi njegovo sodelovanje v organizacijskih odborih velikih športnih prireditelj v Sloveniji in tujini. Delovni opus Lada Vindiša je izjemen. Sega od novinarskega do producentskega in mentorskega dela, in to ne le v matični ustvarjalni sredini, temveč tudi na mednarodnem prizorišču. Povsod je s svojim zavzetim delom pustil neizbrisani pečat.

Častna priznanja za delo na RTV Slovenija so prejeli Darinka Čobec, Vojko Kokot in Rok Škodlar.

Darinka Čobec je vse od leta 1997 eden najprepoznavnejših voditeljskih, napovedovalskih in moderatorskih glasov na programih Radia Maribor in Radia Slovenija. Sprva je v radijskem programu prebirala krajša besedila, sčasoma pa postala bralka osrednjih poročil in zahtevnejših besedil. Osem let je tudi že voditeljica sobotnega jutranjega programa.

Vojko Kokot je prišel na Radio Slovenija 1. septembra 1980, takoj po opravljeni maturi na srednji elektrotehnični šoli. Kot nadobuden mladenič se ni zavedal, da ga bo čarobnost radijskega dela pritegnila in zadržala kar 44 let.

V bogati karieri oblikovalca zvoka je Vojko Kokot sodeloval pri mnogih pomembnih in zahtevnih prenosih političnih in športnih dogodkov na Radiu Slovenija. Svoj pečat je s smislom za glasbo in za lépo vtisnil tudi glasbeni oddaji Glasbena preobleka, ki sta jo ustvarjala z Andrejem Prezljem.

Rok Škodlar je eden najbolj izkušenih, zavzetih in odličnih kameramanov, kar jih je kdaj imela Televizija Slovenija. Njegovo znanje in delovne navade močno presega povprečje. Bil je v televizijskih ekipah – večinoma kot glavni kameraman – na osmih olimpijskih igrah, in sodelovanje na teh velja kot najboljša priporočila v kateremkoli televizijskem poklicu. Vodil je ekipo kameramanov na številnih svetovnih in evropskih prvenstvih ter tekmovanjih za svetovni pokal, za njim pa je tudi nepredstavljivo število športnih prenosov iz dvoran doma in v tujini.

Priznanje za izjemne dosežke v daljšem delovnem obdobju so prejeli dr. Andrej Doblehar, Marjan Drozg, Franc Femec, Rudi Pančur, Igor Tomše, Klemen Veber in Tadej Tomšič.

Dr. Andrej Doblehar na Televiziji Slovenija dela od leta 2004 in je v dvajsetletnem obdobju v kulturnem in umetniškem programu, še zlasti v uredništvu izobraževalnih oddaj, kjer je zaposlen, ustvaril že več kot 80 dokumentarnih oddaj, tako samostojnih kot serij in dokumentarnih filmov. S svojim delom povezuje različna uredništva kulturnega in umetniškega programa in s strokovnimi članki sodeluje z uredništvom MMC, kjer celostno predstavlja slovensko kulturno dediščino, likovno umetnost, etnologijo in klasično glasbo.

Marjan Drozg je nepogrešljiv člen pri organizaciji informativnega programa Televizije Slovenija že tri desetletja, in to v vsakršnih razmerah, tudi kriznih in vojnih. Pri organizaciji tako zapletenega in podhranjenega mehanizma, kot je zadnja leta desk informativnega programa na Televiziji Slovenija, je potrebna velika mera požrtvovalnosti in iznajdljivosti.

Marjan Drozg posebej vse, kar je za njegovo nemoteno delovanje nujno in potrebno.

Franc Femec – Aco je vse poklicno življenje posvetil Televiziji Slovenija. Še kot mladenič se je v zavodu RTV zaposlil kot manipulant in prenašal težke tovore, dvopalčne magnetoskopske trakove v programske in produkcijske magnetoskope. Kasneje je postal arhivar v arhivu Televizije Slovenija. Vestno je skrbel za ohranjanje arhivskih posnetkov in pri delu s filmskimi trakovi pripomogel k ohranjanju kulturne dediščine. Filmi, ki jih je presnel v dolgih letih svojega dela, še vedno spadajo med najbolj izposojane in uporabljane posnetke v programih Televizije Slovenija.

Režiser zvoka **Rudi Pančur** je velik del svoje življenjske energije v zadnjih petnajstih letih namenil kakovostnemu razvoju zvočne podobe prvega programa Radia Slovenija. Med leti 2007 in 2019 je bil urednik glasbenega uredništva. S premišljenimi spodbudami je posodabljal zvočno podobo prvega programa, z načrtovanimi projekti pa posamezne glasbene zvrsti, predvsem tiste, pri katerih se je pokazala vrzel v splošnem glasbenem življenju našega prostora. Omeniti velja podporo predstavljanju ljudskih glasbenih zvrsti. Rudi Pančur komponira sam, pri izvedbi pa pogosto sodeluje z glasbenoprodukcijskimi enotami naše hiše.

Le stežka je mogoče naštet vse naslove oddaj in projektov, pri katerih je v zadnjih skoraj štirih desetletjih kot mojster mešalec slike sodeloval **Igor Tomše**, a eno je gotovo: bil zraven pri najprestižnejših in najzahtevnejših projektih Televizije Slovenija, zlasti razvedrilnih. Od največjih naj omenimo le Emo in Slovensko popevko ter številne koncerte, od razvedrilnih pa kvize in zabavne oddaje.

Produkcija glasbenih posnetkov je ena temeljnih dejavnosti RTV Slovenija, saj je glasba slovenskih avtorjev in izvajalcev oziroma glasba, izvedena in posneta pod okriljem slovenskih glasbenih ustanov, pomemben gradnik naših nacionalnih programov. Produkcijski postopek se začne pri izvajalcih, nadaljuje pri zvokovnih mojstrih, ki glasbo posnamejo, končno podobo pa izdelki dobijo v postprodukcijskem postopku, pri montaži in oblikovanju zvoka. To delo **Klemen Veber** opravlja že sedemindvajseto leto vestno in strokovno skrbi za zvočno podobo posnetkov.

Tadej Tomšič je že kot deček pokazal

svoj glasbeni dar. Njegov oče je namreč igral harmoniko in prenesel svojo ljubezen do glasbe na sina in njegovo prvo glasbilo, harmoniko. Že leta 1996 se je kot saksofonist solist in klarinetist redno zaposlil v Big Bandu RTV Slovenija. V tem orkestru od leta 2004 deluje kot dirigent, aranžer in solist. V svoji dolgoletni karieri je sodeloval s številnimi pomembnimi domačimi in tujimi glasbeniki.

Med njegovimi prvimi vidnejšimi dosežki je bilo povabilo k sodelovanju v EBU Big Bandu pod vodstvom legendarnega Jožeta Privška. Zadnji Privškov koncert v Sloveniji je bil julija 1997 v ljubljanskih Križankah, in sicer v realizaciji RTV Slovenija in z neposrednim video in avdio prenosom v EBU. Tadej Tomšič je tedaj nastopil kot solist in član orkestra. Leta 2010 je prevzel dirigentsko palico Evropskega jazzovskega orkestra (EBU). Z njim je uspešno koncertiral po evropskih prestolnicah, turneje pa končal z dvema odmevnima koncertoma v Sloveniji. Ob delu v nacionalnem jazzovskem orkestru vodi tudi svoj kvartet z imenom Tadej Tomšič Jazz Institution (T. T. Jazz Institution) ter deluje kot pedagog, gostujoči solist in dirigent številnih domačih in tujih jazzovskih zasedb. Leta 2022 je za izjemne dosežke na področju glasbe in za delo z mladimi v občini Kočevje prejel Humkovo nagrado.

RTV Slovenija je počastila spomin na nedavno preminulega sodelavca Saša Hribarja in mu podelila posthumno priznanje.

Sašo Hribar je bil edinstvena in enkratna osebnost slovenskega prostora z izjemno govorniško spretnostjo, človeško širino, izvrstnimi igalskimi in imitacijskimi sposobnostmi ter s svojevrstnim domišljijanskim svetom.

Bil je utemeljitelj imitacije v vlogi satire in najprepoznavnejša radijska osebnost, ki se je zapisala v zgodovino razvedrilnih vsebin na Slovenskem. Utemeljil je uniikatno šolo za imitacijo in satiro, ki se je oblikovala ob radijski oddaji Radio Ga Ga.

Prejemniki priznanj za izjemne dosežke v preteklem letu so:

Luka Abdulovič - s svojim delom na področju televizijskega grafičnega oblikovanja že več kot desetletje pomembno pripomore k izvirnemu in estetskemu ustvarjanju grafičnih podob oddaj ter pri

pripravi funkcionalnih grafičnih predlog.

Jelena Aščič za dokumentarni film Sarajevo, 1425 dni groze. Film je zelo pretresljiv prikaz obleganja Sarajeva. Tragična pričevanja staršev otrok, ki so jih med vojno ubili ostrostrelci in drobci granat, gledalca pustijo brez besed. Taka kega filma ne bi mogel narediti vsak, saj je ljudem težko javno govoriti o tako strašnih preizkušnjah, kot je smrt otroka. Nikjer pa ta film ne zdrsne v banalnost, senzacionalizem ali patetiko.

Aljaž Bastič – izredno dejaven režiser mlajše generacije, čigar prispevek je opazen v številnih oddajah Televizije Slovenija. Televizijskih projektov se loteva profesionalno in natančno, ob tem pa pomembno prednjači njegov celostni pristop, saj poleg nenehnega iskanja novih vsebinskih rešitev v vsak projekt vnese tudi izvrstno poznavanje tehnologij z vseh področij, ki soustvarjajo televizijske vsebine – od luči in zvoka vse do končne slike. Odlikujejo ga radovednost, razgledanost, artikulanost in spoštljiv odnos do sodelavcev.

Gibanje 38 – skupno ime za vse tiste zaposlene na RTV Slovenija, ki so se uprli politizaciji javnega medija in javno opozarjali na posledice, ki jih bo utrpela družba, če bo zavod RTV spodkopan kot eden od stebrov odprte, pluralne in demokratične skupnosti spodkopane. Gibanje 38 nagrado prejema za vztrajnost pri prizadevanjih za ohranitev novinarske avtonomije ter obrambno poklicnih in etičnih standardov javnega medija. Nagrado je v imenu gibanja 38 prevzel novinar Saša Krajnc.

Janez Krušič, Boštjan Brezovnik, Igor Zupe – za sklop osmih 50-minutnih oddaj Inhumanum – Umori na Slovenskem. Gre za koprodukcijski projekt, v katerem sta združili moči produkcijska hiša Perfo in RTV Slovenija. Serija povezuje več pristopov, iz katerih je nastal igrano-dokumentarni projekt. Ta je uresničitev zamisli avtorja in scenarista dr. Boštjana Brezovnika, posebnega režijskega pristopa režiserja Igorja Zupeta in novinarskega angažmaja novinarja, urednika in voditelja Janeza Krušiča. Serija je v slovenskem medijskem prostoru nedvomno pustila svoj pečat.

Erika Pečnik Ladika je daljše obdobje spremljala kalvarijo treh otrok, ki so se znašli v družinskem sporu zaradi neučinkovitosti pristojnih organov. Temo je odkrila, se ji posvetila ter jo sistematično in profesionalno spremljala. Razkrivala je

sistemske napake in s tankočutnim, odgovornim in profesionalnim poročanjem dosegla, da je sodišče napačne odločitve popravilo.

Petra Prešeren Golob ima dolgoletne izkušnje s poročanjem o temah, povezanih z zdravjem. Z njimi zadnji dve leti bogati tudi oddajo Ugriznimo znanost. Ustvarila je več kot deset oddaj, v katerih je kakovostno, strokovno in inovativno predstavila raziskave slovenskih znanstvenikov na področju medicine in tako javnost opozorila na njihove pomembne dosežke.

Maja Ratej je ena najbolj prodornih, ustvarjalnih, strokovno podkovanih, razgledanih, profesionalnih in obnem marljivih novinark Vala 202, pa tudi širše. Že več let skrbi za aktualne, strokovne in verodostojne poljudnoznanstvene vsebine. Kot urednica in soavtorica oddaje in podkasta Frekvenca X ter avtorica drugih aktualnih oddaj, predvsem oddaje Vroči mikrofoni, je v zadnjem letu pripravila številne tehte in odmevne vsebine s pomembnimi domačimi in tujimi gosti, tudi v živo pred občinstvom.

Andrej Stupar je zelo obetaven sodelavec, saj s poznavanjem novih informacijskih in drugih tehnologij, povezanih z radijsko produkcijo, pripomore k tehnološkemu razvoju in nemotenemu izvajanju programskih zahtev. Pri delu je zanesljiv, natančen in motiviran za izobraževanje.

Novinarka Regionalnega radijskega programa Koper/Capodistria **Lea Širok** redno poroča o dogajanju v piranski občini, o človekovih pravicah, manjšinah in o dobrih zgodbah priseljenk in priseljencev v Sloveniji. Že več let pripravlja tudi oddajo Morje in mi, v kateri predstavlja teme, povezane z morjem, pomorstvom, varovanjem in zaščito slovenskega ter svetovnega morskega in priobalnega okolja. Za oddajo poskrbi v celoti sama. Odlikujeta jo visoka profesionalnost in pretanjen občutek za zvočno sliko radijskih zgodb. S svojim delom tako prispeva k uresničevanju ciljev regionalnega radijskega programa in poslanstva javnega medija.

Ob koncu prireditve so se sodelavke in sodelavci ob odhodu v pokoj poslovili tudi od legendarnega radijskega napovedovalca Ivana Lotriča.

Darja Slokan,
Služba za komuniciranje RTV Slovenija

Nagrade in priznanja Radioteleviziji Slovenija za ustvarjalne presežke

Letos je Radiotelevizija Slovenija prejela številne nagrade in priznanja, kar je dokaz odličnosti naših programov, ki jih ustvarjajo sodelavci, ki se zavedajo poslanstva nacionalnega javnega medija.

Kolektivna organizacija AIPA (Zavod za uveljavljanje pravic avtorjev, izvajalcev in producentov avdiovizualnih del Slovenije) je v petek, 24. maja, s prireditvijo Zvezde oriona že četrto leto zapored postavila in nagradila presežke na slovenskem avdiovizualnem področju.

Nagrade zvezde oriona so prejele kar tri produkcije JZ RTV Slovenija, kar kaže na visoko priljubljenost in gledanost naših serij in oddaj na podlagi merljivih kriterijev.

Prvo od sedmih zvezd oriona je prejela televizijska serija **Primeri inšpektorja Vrenka**, katere najbolj gledano epizodo 2. sezone (Obsedenosti, 1. del) si je lani ogledalo kar 273.705 gledalcev.

Druga zvezda oriona je pripadla dokumentarnemu filmu **Podarim dobim – igra, ki je prebudila tigra**, avtorja **Bojana Krajnc**, ki je k ogledu pritegnila 209.013 gledalcev.

Tretjo zvezdo oriona je dobila serija **V imenu ljudstva 3**. Najbolj gledano epizodo (2. epizoda 3. sezone) si je lani ogledalo 200.095 gledalcev.

Med prejemniki **nagrad butnskala** za leto 2023 je tudi novinarka in urednica oddaj Televizije Slovenija **Ivana Novak** za oddajo **Televizorka**. Nagrajena dela predstavljajo avtorski preboj in pomemben vpliv na slovensko avdiovizualno krajino.

Radio Slovenija je na **27. festivalu Prix Marulić** na Hvaru za delo **Potovanje na robu noči** osvojil 2. mesto v kategoriji dokumentarcev. Festivalna žirija je izpostavila zvočno moč in sporočilno vrednost dela, ki je že po uradnem javnem poslušanju na otoku Hvar naletelo na izjemen odziv pri strokovnem občinstvu. Ustvarjalci tankočutnega dokumentarca o Evgenu Bavčarju so **Saška Rakef, Mojca Delač, Luka Hvalc, Urban Gruden** in **Evgen Bavčar**. Dokumentarec se je uvrstil med finaliste **29. festivala Phonurgia Nova** v Marseillu v Franciji. Gre za najstarejši in najprestižnejši dogodek na področju ustvarjalnega radia, zvočne

umetnosti in podkastov v Franciji.

Potovanje na robu noči, ki je združilo ustvarjalce z vseh treh radijskih programov Radia Slovenija, pa je navdušilo tudi organizatorje neodvisnega festivala Lucia, ki bo potekal med 13 in 15. decembrom v Firencah. Uvrstili so ga v osrednje javno poslušanje, ki mu bo sledila debata o motivih, idejah in razmislekih, ki jih odpira. Lucia Audio Festival je v prvi vrsti posvečen raziskovanju zvoka kot umetniške oblike, zato smo počaščeni, da so se odločili v letošnji program kot primer dobre prakse uvrstiti tudi naše delo.

Na pobudo Društva za boj proti raku Štajerske Maribor so na slavnostni seji Ministrstva za zdravje Republike Slovenije v Ljubljani podelili **srebrno plaketo Regionalnemu RTV centru Maribor**. Plaketa Zveze slovenskih društev za boj proti raku je še en dokaz, kako pomemben del javnega servisa so programi, ki nastajajo v regionalnih centrih.

TV Slovenija je prejemnica **častne zahvalne listine Zavoda za medgeneracijsko sodelovanje Simbioza Genesis Ljubljana**, socialnega podjetja. RTV Slovenija prejme listino za pomemben prispevek k uveljavitvi vrednot Simbioze v slovenski družbi in širše. Skupne vrednote, kot so medgeneracijsko sodelovanje, vseživljenjsko učenje in prostovoljstvo, so temelj našega skupnega delovanja. Podpora takim projektom je zelo pomembna za uspeh in krepitev socialno odgovorne skupnosti. Skupaj gradimo prihodnost, ki bo lepša in bolj povezana za vse generacije. RTV Slovenija si bo v svojih programih tudi v prihodnje prizadevala spodbujati medgeneracijsko sodelovanje in družbeno odgovorno ravnanje. Zgled takega ravnanja pa so tudi številni prostovoljci RTV Slovenija.

Čebelarstva zveza Slovenije je podelila nagrado za najboljši televizijski (video) prispevek **Tatjana Kren Hlebič** za oddajo TV Slovenija **Omizje** z naslovom: **Izzivi**

slovenskega čebelarstva, Andreja Čokl pa je prejela nagrado za najboljši radijski (avdio) prispevek v oddaji Prvega programa Radia Slovenija, **Prvi na obisku z naslovom: Mednarodno srečanje mladih čebelarjev v Ivančni Gorici**.

Projekti RTV Slovenija nominirani za Prix Europa

Projekt Prvič, ki je nastal v Uredništvu otroških in mladinskih oddaj Televizije Slovenija in Uredništvu izobraževalnega, otroškega in mladinskega ter dokumentarno-feljtonskega programa Prvega programa Radia Slovenija, je bil nominiran v kategoriji digitalnih projektov, epizoda **Prvič Šok** o telesnih spremembah v času pubertete z Domnom Valičem pa je bila nominirana tudi v kategoriji dokumentarnih filmov. Avtorici in urednici projekta sta **Neža Prah Seničar** in **Urška Henigman**, režiserka in soavtorica projekta pa **Špela Kuclar**.

V kategoriji avdio fikcije je bila nominirana **radijska igra Slabe ceste**, ki je nastala v Uredništvu igranega programa na Tretjem programu Ars. Gre za šest epizod o vojni v Ukrajini, ki jih je napisala ukrajinska pisateljica Natalja Voróžbit. Režiserka projekta in tudi soprevajalka besedil je **Ana Krauthaker**, celoten cikel radijskih iger pa je posnel tonski mojster **Matjaž Miklič**.

V produkciji ŠKUC-a se je med nominirane igre uvrstil tudi **radijski dokumentarec Tunel** spasa v režiji **Alena Jelena**, ki smo ga v sklopu B-AIR na Radiu Slovenija poslušali v slovenski različici Predor rešitve.

Na **MEI (Meeting delle Etichette Independenti) v Faenzi**, osrednjem dogodku dežele Emilija Romanja, namenjenem neodvisnim glasbenim založbam, novim glasbenim producentom in talentom, je **Radio Capodistria** prejel **posebno nagrado Arte Tamburini** in izjemno priznanje, ki ga je Radiu Capodistria podelila družina Casadei ob 70. obletnici

Prenova studia Radia Koper v Novi Gorici prinaša svežino na severno Primorsko

Radio Koper je končal obsežno prenovo svojega radijskega studia v Novi Gorici. Z njo so uredili prezračevanje in klimatizacijo ter prvič po skoraj 45 letih osvežili prostore studia. Gre tudi za tehnološko posodobitev, saj se lahko studio zdaj ponaša z že drugo generacijo digitalne opreme.

Nova pridobitev pomeni pomemben korak tako za regijo kot za RTV Slovenija, saj bo omogočila še kakovostnejše povezovanje severne Primorske z radijskimi vsebinami na regionalni in državni ravni.

Prenovljeni studio omogoča boljšo tehnično povezanost s kopskim sedežem radia, kar bo olajšalo in pospešilo pretok vsebin ter komunikacijo med studii, saj program pogosto poteka sočasno iz obeh studiev. Nova digitalna oprema prinaša napredno podporo za produkcijo oddaj in poročanje za novinarje, napovedovalce, voditelje in druge ustvarjalce radijskih programov, tudi brez dodatne tehnične asistencije. Načrt in izvedba prenove sta plod ustvarjalnosti in dela sodelavcev kopske radijske produkcije.

Prenova pa pomeni več kot le tehnično posodobitev, predstavlja tudi simboličen premik k sodobnemu medijskemu ustvarjanju in novim priložnostim za vključenost severnoprimorske regije v slovenski medijski prostor. Studio bo olajšal pokrivanje dogodkov in aktualnega dogajanja v Novi Gorici, ki bo v prihodnjem letu nosila naziv evropske prestolnice kulture, kar bo gotovo pomembna tema tako na regionalni kot na državni in mednarodni ravni.

Nova Gorica pridobiva s prenovljenim radijskim studiem pomembno orodje za poročanje o dogajanju, ki bo mesto in regijo popeljalo v ospredje kulturnega dogajanja v Evropi. Investicija tako ne pomeni le tehnične in prostorske nadgradnje, temveč odraža tudi zavzetost Radia Koper in RTV Slovenija, da glasove in zgodbe s severne Primorske vključita v širši slovenski in evropski kontekst.

Marko Filli, Janko Petrovec
Foto: Mateja Grebenjak

Polnjenje hibridnih vozil RTV na električni polnilnici RTV Slovenija je v začetku septembra na notranjem dvorišču v Ljubljani postavila električno polnilnico, namenjeno službenim vozilom. Polnilnica je bila preizkušena na hibridnih vozilih RTV in uspešno polni baterije.

Z novo pridobitvijo tako prispevamo k zmanjšanju emisij CO₂, učinkovitejši rabi virov in bolj zeleni prihodnosti.

Foto: Darja Slokan

Studio madžarskih programov v Lendavi je 20. obletnico selitve v nove sodobne prostore praznoval s fotografsko razstavo in obujanjem spominov. Nov objekt je takrat veljal za najsodobnejši, najlepši in najbolj opremljen zamejski madžarski studio v Karpatskem bazenu.

Predsednica Uprave RTV Slovenija se slovesnosti ni mogla osebno udeležiti, a je zaželela vse najboljše studiu, ki je povezovalni element med večinskim in manjšinskim narodom in nas opominja, da sta dvojezičnost in večkulturnost v družbi nadstandard in nas vse bogatita.

Végyi József, Foto: arhiv RTV Slovenija

[·] [o] [<] [=] [] 10 let Dostopno.si

[·] ZVOČNI OPIS

[o] ZVOČNI PODNAPISI

[<] ZNAKOVNI JEZIK

[=] PODNAPISI

Televizijo gledamo, radio poslušamo, splet beremo. Kaj pa, če imamo neke oviranosti, ki nam tak način spremljanja avdiovizualnih vsebin omejujejo? Kaj če, na primer, slabše vidimo ali pa ne vidimo, slabše slišimo ali ne slišimo, kaj če zapletena besedila in kompleksne informacije težje beremo oziroma razumemo? V tem primeru potrebujemo prilagoditve. Z uvajanjem in razvojem tehnik dostopnosti se na RTV Slovenija ukvarja Služba za dostopnost programov. Tehnike dostopnosti, ki jih omogočamo, so zvočni opis, zvočni podnapisi, znakovni jezik, podnapisi in lahko branje.

Zvočni opis, imenovan tudi opis slike ali vizualni opis, je posebna tehnika, namenjena predvsem slepim in slabovidnim uporabnikom vizualnih medijev ter tudi drugim osebam, ki težko zaznavajo dogajanje v sliki. Pripovedovalec, imenovan zvočni opisovalec, med premori v dialogih oziroma med prazninami v originalnem zvoku opisuje, kaj se dogaja na zaslonu. Pravimo, da prevaja sliko v besedo, zato zvočni opis (s tujko avdiodeskripcija) uvrščamo v avdiovizualno prevajanje. Tehnika zvočnega opisovanja slepim in slabovidnim omogoča nemoteno spremljanje filma ali oddaje, saj opisuje dogajanje v sliki, ki ga osebe z okvaro vida ne zaznavajo oziroma ga zaznavajo okrnjeno. Z zvočnim opisom je mogoče opisati tista avdiovizualna dela, ki nimajo neprekinjenega besedila oziroma naracije, to pomeni, da imajo dovolj prekinitev, v katere je mogoče vstaviti opis dogajanja v sliki. Na TV Slovenija z zvočnim opisom opremljamo predvsem igrane, dokumentarne, izobraževalne in kulturno-umetniške oddaje lastne produkcije. Vnaprej pripravljena besedila zvočnih opisov posnamemo v sinhro studiu, prisluhnemo pa jim lahko na dodatnem zvočnem kanalu, ki si ga vklopimo na našem TV-sprejemniku. Z zvočnim opisom opremljamo tudi nekatere oddaje v živo, na primer državne proslave, večje dogodke izrednega pomena, pa tudi novoletni in božični program. V tem primeru se zvočni opisovalec na podlagi scenarija in ogleda generalke prireditev oziroma vnaprej posnetih prispevkov vnaprej pripravi, kje bo dovolj časa, da bo lahko v nekaj strnjjenih besedah ali kratkih stavkih opisal dogajanje v sliki.

Zvočni podnapisi so tehnika, ki je namenjena isti ciljni skupini uporabnikov kot zvočni opis, torej osebam z okvaro vida (in osebam z motnjo branja). Zvočni podnapisi omogočajo sledenje tujejezičnim delom programa, saj so podnapisi v sliki za slepe in slabovidne ter osebe, ki podnapisov ne zmorejo prebrati, nedostopni. Podnapise v sliki bere govorna sinteza in so dostopni na dodatnem zvočnem kanalu. Z zvočnimi podnapisi so trenutno opremljeni tujejezični deli dnevnoinformativnih oddaj (Poročila, Prvi dnevnik, Poročila ob petih, Dnevnik in Odmevi, Globus in nekatere druge oddaje). Z zvočnimi podnapisi je mogoče spremljati tudi nekatere tuje dokumentarne oddaje.

Podnapisi za gluhe in naglušne na televiziji in za shranitev na spletni strani pripravlja Oddelek za podnaslavljanje, ki deluje v okviru MMC. Podnapisi za gluhe in naglušne osebe so zapisi govornjenega besedila v filmih ali televizijskih oddajah, ki jih gledalci spremljajo

hkrati z gledanjem oddaje na teletekstu. Navadno so vidni na dnu zaslona, lahko pa so postavljeni tudi drugje na zaslonu. Podnapisi za gluhe in naglušne lahko vključujejo tudi dodatne informacije, na primer o šumih in drugih pomembnih zvokih v filmu ali oddaji, s katerimi gluhi in naglušni gledalci lažje razumejo dogajanje na zaslonu. Za gluhe in naglušne gledalce se uporabljajo tudi barvni podnapisi. Z barvnimi podnapisi lahko gluhi in naglušni gledalci prepoznajo osebo, ki govori, čeprav v tistem trenutku ni vidna na zaslonu ali je na primer težko prepoznavna.

Podnapisi so zelo pomembna tehnika v informativnih oddajah, saj so v njih bistvene informacije, do katerih imamo pravico vsi. Da bi lahko zagotavljali tudi podnapise v živo, smo pristopili k projektu razvoja razpoznavnika govora, pri katerem sodelujemo z Ministrstvom za kulturo in Fakulteto za računalništvo in informatiko Univerze v Ljubljani. Razpoznavnik govora pretvarja govorno besedo v pisno obliko, torej podnapise. Slovensčina je za »stroje« težak jezik za učenje, zato je razpoznavnik govora in s tem avtomatsko podnaslavljanje še v fazi preizkušanja. Vendar pa je bil v zadnjem letu dosežen velik napredek v kakovosti in upamo, da bo storitev kmalu tako dobra, da jo bomo lahko čim prej ponudili našim gledalcem in gledalkam v uporabo. Tako bomo lahko bistveno povečali delež podnaslavljenih oddaj. Podnapisi za gluhe in naglušne si vklopimo na Teletekstu, in sicer na TTX 771 za 1. program ter TTX 772 za 2. program.

Tolmačenje v slovenski znakovni jezik je tehnika, s katero govorno besedo pretvarjamo v jezik kretenj. Slovenski znakovni jezik je osnovni jezik sporazumevanja med gluhi. Temelji na uporabi rok, mimike obraza, oči in ustnic ter gibanja telesa. Prstna abeceda se lahko uporablja skupaj z znakovnim jezikom. V njem se lahko izražajo, poleg tega pa jim ta način sporazumevanja omogoča ustrezen in učinkovit razvoj. Znakovni jezik nima enake slovnice kot govorni jezik z istega geografskega območja, saj je znakovni jezik neodvisen od govornega in se razvija znotraj skupnosti gluhih. V splošnih določbah Zakon o uporabi slovenskega znakovnega jezika določa pravico gluhih oseb uporabljati slovenski znakovni jezik in pravico gluhih oseb do obveščanja v njim prilagojenih tehnikah ter obseg in način uveljavljanja pravice do tolmača za znakovni jezik pri enakovrednem vključevanju gluhih oseb v življenjsko in delovno okolje. Javnost je jezik gluhih začela spremljati v TV-oddaji Prisluhnimo tišini, ki jo je Zveza gluhih in naglušnih skupaj s TV Koper začela predvajati leta 1980 in se še vedno predvaja vsako sobotno popolne na TV SLO 1. Na Televiziji Slovenija redno s tolmačem v slovenski znakovni jezik tolmačimo osrednji informativni blok ob 19. uri, poleg tega pa tolmačimo še tedenski oddaji Tednik in Tarča ter otroške oddaje Zgodbe iz školjke. Tolmačimo tudi nekatere izredne oddaje oziroma oddaje, ki so izrednega pomena za obveščanje. To so na primer predvolilne oddaje, posebne oddaje ob izrednih dogodkih, državne proslave ter nekatere druge oddaje, ki so pomembne za obveščanje gluhih gledalcev. Tolmačimo tudi božični in novoletni razvedrilni program. Od

letošnjega leta imamo tudi polovično zaposleno tolmačko slovenskega znakovnega jezika, tako lahko zagotavljamo ažurno tolmačenje oddaj tudi ob izrednih dogodkih, kot so na primer naravne nesreče, obnemem pa izboljšujemo kakovost tolmačenih oddaj in tudi delež tolmačenega programa.

Vse oddaje, opremljene s tehnikami dostopnosti, so našim gledalcem in poslušalcem dostopne v arhivu na spletni strani Dostopno.si, kjer so označene s posebnimi znaki. Prav tako so s temi znaki označene oddaje v TV-sporodu, ki so ob predvajanju dostopne z določeno tehniko dostopnosti.

Za uporabo posebnih znakov za posamezne tehnike dostopnosti smo se odločili, ker tehnike dostopnosti poleg ljudi, ki za spremljanje avdiovizualnih medijev nujno potrebujejo določene prilagoditve, lahko koristijo širši in zelo raznoliki ciljni publiko. Zvočni opisi in zvočni opisi so bili resda razviti zato, da bi vizualne vsebine lahko nemoteno spremljale tudi osebe z okvaro vida skupaj z drugimi. Koristnost njihove uporabe pa je širša: z vključenim dodatnim zvočnim kanalom lahko program spremljamo, ne da bi morali pogled nenehno upirati v zaslon, saj nam je slika podana besedno, podnapisi pa prebrani. Prav tako je tudi z uporabo podnapisov. V Sloveniji je okoli 80.000 uporabnikov slušnih aparatov, okvirno pa okoli 200.000 oseb s tolikšno okvaro sluha, da za spremljanje TV potrebujejo podnapise. Podnapisi pa se uporabljajo še v številnih drugih okoljih, kjer bi bil vključen zvok moteč za okolico: v čakalnicah, na avtobusih, v kavarnah in še kje. Pravica do rabe slovenskega znakovnega jezika pa je zapisana tudi v Ustavi RS, od koder izhaja tudi naša dolžnost, da za govorce znakovnega jezika, skupnost, ki šteje okoli 1500 oseb, pripravljamo program s tolmačem.

ENOSTAVNO
Novice v lažje razumljivem jeziku

RTV Slovenija je edini medij v Sloveniji, ki zagotavlja dnevne novice v lažje razumljivem jeziku. Od januarja 2021 ustvarjamo novičarski portal Enostavno.info, kjer vsak dan objavimo od ene do tri novice v lažje razumljivi slovenščini. Lažje razumljiv jezik ima svoja pravila zapisa, bistvo pri tem načinu pisanja pa je, da informacijo posredujemo točno, jedrnatno in razumljivo. Uporabljamo krajše, navadno enostavne povedi, pri čemer se držimo pravila, da je v enem stavku izražena ena misel. Uporabljamo znane, pogosto uporabljane besede, izogibamo se tujk, prav tako metafor in drugih slogovnih prijemov. Novinarstvo v lažje razumljivem jeziku je poseben žanr, s katerim se v okviru evropskih radiotelevizij ukvarjajo predvsem skandinavske države. V nekaterih državah ustvarjajo tudi radijske ali pa televizijske novice v lažje razumljivem jeziku. V teh državah so se s to novinarsko zvrstjo začeli ukvarjati, da bi priseljencem omogočili lažjo in boljše integracijo v družbo, spotoma pa so ugotovili, da obstaja tudi zelo številčna in raznolika skupina ljudi, ki so jim zapletena besedila in pogljbene debate težko dostopne.

Na spletni strani Andragoškega centra Slovenije Pismeni.si v rubriki Bralna pismenost v Sloveniji navajajo, da vsak četrty prebivalec Slovenije razume le preprosta besedila. »Več kot četrtina odraslih v Sloveniji je sposobnih prebrati in razumeti le preprosta besedila, nadaljnjih 30 % jih dosega 3. raven besedilnih spretnosti, to je, da razumejo in se pravilno odzovejo na zgoščena in daljša besedila ter znajo v njih prepoznati, interpretirati in ovrednotiti informacije, kar

je nekoliko manj od povprečja vseh odraslih iz sodelujočih držav OECD (35,4 %). Najvišjo raven besedilnih spretnosti dosega le 5,4 % Slovencev (povprečje OECD 10,6 %).«

Bralne spretnosti odraslih
v Sloveniji

ir: Mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih PIAAC 2016 (<http://piaac.oecd.org/>)

Vir: Bralna pismenost v številkah: <https://pismeni.si/bralna-pismenost-v-stevilkah/>.

V Sloveniji je nekaj več kot 2 milijona ljudi. Od tega je odraslih, starih od 14 do 64 let, približno 64 odstotkov, starih več kot 65 let pa 21 odstotkov. Skupno je to 85 odstotkov vseh prebivalcev. To je skoraj 1,8 milijona ljudi. 25 odstotkov vseh odraslih oseb v Sloveniji je skoraj 450.000 oseb. To pa je vsekakor zelo široka in tudi zelo raznovrstna skupina ljudi, ki jim novice v lažje razumljivi slovenščini lahko koristijo.

Novinarstvo v lažje razumljivem jeziku je zelo nov pojem, zato smo v iskanju izkušenj in dobrih praks v Službi za dostopnost programov pristopili k različnim projektom EU. Pri projektu EASIT (Easy Language for Social Inclusion Training), ki smo ga zaključili lani, smo raziskovali lahko branje na avdiovizualnem področju in ustvarili učne načrte za strokovnjake, kot so: novinar v lahkem branju, podnaslavljalec v lahkem branju, zvočni opisovalec v lahkem branju. Smo pa tudi partnerji pri projektu SELSI (Spoken Easy Language for Social Inclusion), ki se ukvarja z govornim lažje razumljivim jezikom, kar je predvsem pomembno na primer za radijske ali televizijske novice v tej preprostejši jezikovni različici, ki jih bomo morda v prihodnosti lahko ponudili tudi našim gledalcem in gledalkam.

Dostopnost je naša zaveza in dolžnost

Da bi bili naši programi čim bolj dostopni našim gledalcem in gledalkam, poslušalkam in poslušalcem, bralkam in bralcem, je naša skupna dolžnost in odgovornost. Vsi si lahko prizadevamo, da ob ustvarjanju vsebin pomislimo tudi na osebe, ki za to potrebujejo določene prilagoditve. In to ne le zato, ker nas k temu zavezuje tudi zakonodaja, temveč zato, ker je to naša etična, moralna in profesionalna dolžnost.

Veronika Rot, Služba za dostopnost programov RTV Slovenija

Zborovodkinja Otroškega pevskega zbora RTV Slovenija **Anka Jazbec**

Otroški pevski zbor RTV Slovenija neprekinjeno deluje že od leta 1957. Za radijski arhiv in radijske oddaje snema pesmi slovenskih skladateljev. V zadnjih letih je posnel veliko novih, pa tudi nekaj starih pesmi, ki so izšle na zgoščenkah Mavrica, Violinček 1, 2 in 3, Otroška glasba, Pisani svet glasbe in Ribič Pepe. Pevci, ki sodelujejo v zboru, so stari od 7 do 11 let. Zbor nastopa tudi v številnih televizijskih oddajah. Otroški pevski zbor RTV Slovenija je od leta 2004 vodila Anka Jazbec, ki se je letos, po uspešnih dvajsetih letih, poslovila od mladih pevcev.

Po krasnih dvajsetih letih sodelovanja z otroškim pevskim zborom se poslovljate. Sklepam, da vam ni lahko?

Sem človek, ki se zelo močno naveže na ljudi, kar pomeni, da ne menjam prijateljev, službe ali zborov, ki jih vodim, in to si štejem kot svojo vrlino, čeprav je včasih težko. Večkrat sem razmišljala, kdaj bi bil pravi čas, da prepustim OPZ RTV SLO v vodenje nekomu drugemu. Zazdelo se mi je, da bo 20 let res lepo obdobje.

Zato sem že leto pred tem svojo namero sporočila vodstvu produkcije, da so oziroma smo lahko pravočasno poiskali mojega naslednika. Želela sem zapustiti zbor v njegovi dobri kondiciji, kar pomeni, da je v njem dovolj dobrih, navdušenih mladih pevcev, ki so vajeni pridno delati in znajo precej pesmi. Seveda pa sem vsakič na poti v Ljubljano razmišljala o slovesu in ni mi bilo prijetno. Na našem zadnjem, poslovilnem, nastopu v Studiu 26 sem videla samo njihove iskriče oči, ki gledajo mojo roko. Morda so bile malo žalostne ali pa se je meni tako zdelo. Vsekakor smo se s pevci vseh generacij imeli zelo lepo in vesela sem, da sem jim lahko s pesmijo polepšala življenje.

Kako ste skozi leta ohranjali motivacijo in navdušenje otrok v zboru?

Vsako sezono sem z radovednostjo pričakovala dneve avdicije, koliko novih članov bo zbor dobil, kakšni bodo novi pevci ... Ko sestaviš zbor iz že znanih in novih obrazov, moraš dobro opazovati, začutiti tudi njihove sposobnosti in upoštevati želje, kaj bi radi prepevali. Najprej sem jim predstavila, kakšno je njihovo poslanstvo, da je to zbor, v katerem prepevajo le najbolj pridni pevci, ki se morajo hitro in veliko naučiti, veliko nastopati in tudi vse posneti za radijski arhiv. Moramo biti vzor vsem mladim pevcem po Sloveniji.

Veliko smo se pogovarjali tudi o programu, ki smo se ga učili. Zdelo se mi je pomembno, da se spoznajo z različnimi pevskega žanri. Moj cilj in želja sta bila »zastupiti« pevce z lepim zborovskim petjem, da se bodo tudi kot odrasli vključili v različne pevske sestave.

Kako ste prilagajali svoje metode poučevanja različnim starostnim skupinam znotraj zbora?

Vedno pravim, da je zbor ena velika družina. Vemo, da v družini sobivamo mladi in stari. Znati se moramo poslušati in prilagajati. V tem duhu vzgajam tudi pevce. Starejšim z več izkušnjami polagam na srce, da jih potrebujem, da so zelo pomembni, ker mi pomagajo učiti mlajše, ki se učijo počasneje. Tudi oni so bili mlajši in so se učili od starejših. Na tak način nisem nikoli začutila, da bi pevce motila

razlika v letih. Vedno sem jim dala vedeti, da so vsi zelo pomembni, ne glede na starost, izkušnje in sposobnosti. Pomemben je zvok, ki ga skupaj ustvarimo. Na nastopih pa sem posebno nalogo zaupala starejšim, da so popazili na mlajše. Zelo so se razumeli, ne glede na starost. Poleg lepega petja je zelo pomembno tudi, da v zboru vlada prijateljsko, sproščeno vzdušje. To se sliši in začuti tudi skozi pesmi, ki jih prepevamo na nastopih.

Katere so najpomembnejše glasbene veščine, za katere ste želeli, da jih otroci pridobijo skozi sodelovanje v zboru?

Najprej seveda kultura vedenja. V zboru so lahko le pevci, ki se znajo lepo vesti med seboj in do vseh okoli sebe. Naučimo se nastopanja na odrih, priklonov ...

Zelo sem pazila, da pevci pojejo mehko, sproščeno, saj tako z lahko dosežejo velik pevski razpon. Zelo pomembna je jasna izgovorjava, ki jim tudi sicer v življenju pride zelo prav. Med seboj se morajo poslušati, izenačevati vokale, da pesem zazveni. Vsak od pevcev je pomemben, in če manjka na vaji, se že sliši razlika. Ni več istega zvena in tega se morajo zavedati. Želim, da vedno, ko pojejo, pojejo z žarom. Na nastopih bodo poslušalci začutili njihovo energijo in jo bodo vrnil nazaj na oder. Zadovoljstvo bo obojestransko. Zagotovo se bo kdaj ob občutenem petju poslušalcem tudi zarosilo oko.

Kateri so največji izzivi pri delu z otroškim zborom v primerjavi z delom z odraslimi pevskega zbori?

Vse generacije imam rada, ampak otroci so zame posebni bisserčki. Njihovo obnašanje, razmišljanje je še zelo pristno in zato se mi zdi delo z njimi res navduhujoče, nepredvidljivo, čarobno. Vsak otrok je nekaj posebnega in ne morem se jih nagledati, ko na veliko odpirajo usta in se trudijo ugoditi mojim željam. Kljub svoji majhnosti in mladosti so se sposobni zelo hitro naučiti tudi težkih stvari. Hitro si zapomnijo tako besedilo kot melodijo. Stvari ne komplicirajo kot odrasli. Bolj so tudi sproščeni, nimajo toliko treme. Res jim dajem veliko energije, a mi vse to vrnejo in še več. Pogosto, ko sem se vozila domov proti Velenju, me je prevevalo, kaj vse bi še lahko peli, kako bi še izboljšali petje. Zdelo se mi je, da bi lahko obrnila ves svet s svojimi zamislami, toliko pozitivne energije je bilo v meni in verjamem, da tudi v pevcih.

Kako ste se spopadali s situacijami, ko otroci izgubijo zanimanje za zborovsko petje?

Moram priznati, da tega nisem velikokrat občutila. Ob pogovorih z njimi sem sproti reševala težave. Če je kdo izgubil voljo, sem ga

prijazno povabila na pogovor po vaji in mu prislunila. Naslednjič sva se spet srečala. Na srečo takih situacij ni bilo veliko. Otrok ni nikoli motilo, če sem bila stroga, saj so se dobro zavedali, da imamo odgovorno nalogo, da se moramo pesmi naučiti v dogovorjenem roku, saj jih moramo do nastopa ali snemanja dobro znati. Morda je bila moja večšina tudi to, da sem znala biti ravno prav otročja, se zživeti v njihov svet, z njimi tudi sedeti na tleh, se igrati, hkrati pa obdržati distanco, spoštovanje do mene in mojega dela. Kaže, da jih je to tudi pritegnilo, da so zelo radi hodili na vaje. Čutili so, da med njimi ne delam razlik in da imam ne glede na njihov status ali videz vse enako rada. Zelo radi smo prepevali slovenske ljudske pesmi iz različnih pokrajin. Ob tem smo se veliko pogovarjali o preteklosti, o običajih, se učili otroške igre, zbadljivke, izštevanke in skupaj tudi zaplesali. Tudi oblekli smo se v kmečka oblačila in bili bos. Neizmerno so uživali.

Vseskozi sem skrbela, da bi se pevci pri zboru dobro počutili, da bi bila zborovska dejavnost zanje vseskozi privlačna in hkrati poučna. Vsaka pevska sezona je za Otroški pevski zbor RTV Slovenija zelo pestra. Snemanja zahtevnejšega in daljšega projekta so včasih lahko tudi moteča. Zato je zelo pomembno natančno načrtovano delo. Pevce moraš imeti rad in biti potrpežljiv, saj potrebujejo veliko spodbudnih besed in zmorejo tudi nemogoče.

Ste v proces vaj in nastopov zbora vključevali tudi sodobne tehnologije in digitalna orodja?

Najboljši je osebni stik s pevci. Moj glas in klavir. Le občasno sem uporabljala računalnik in predvajalnik, če sem imela posnetek instrumentalnih podlag za pesmi, ki smo jih snemali. Sicer pa so pevci imeli možnost spoznati snemanja na radiu in televiziji. Tega privilegija nima vsak in morda se bo kdo od njih tudi odločil za poklic snemalca, producenta ali tonskega tehnika.

Otrokom največ pomeni nastopanje z različnimi glasbenimi skupinami in solisti. Kateri pa so vaši najbolj nepozabni trenutki ali dosežki s tem zborom?

V široki paleti nastopov Otroškega zbora vzbujajo posebno pozornost sodelovanje v operi Boris Godunov, skupaj z opero iz Bolšoj teatra. Prav tako sodelovanje s Pekinško opero.

Poleg nastopov na številnih državnih prireditvah je ostal v spominu koncert ob 80. obletnici rojstva Janeza Bitenca. Imeli smo tudi koncert ob 100. obletnici rojstva Janeza Kuharja.

Skoraj vsako leto smo peli na božičnem koncertu v Cankarjevem domu skupaj s Simfoniki RTV, mladinskim zborom RTV, Eroiko, z zbo-

rom AVE in veliko priznanimi slovenskimi pevci. Zelo lepi spomini so na glasbene matinee za osnovnošolce in srednješolce, kjer smo ob spremljavi Simfoničnega orkestra RTV SLO nastopili s pesmimi iz slovenskih mladinskih filmov.

Pogosto smo snemali tudi za televizijo. Nastopili smo na prireditvah Unicef, Karitas, Miklavževih koncertih, obletnicah radia in televizije, v zabavnih oddajah, pri Zajčku Binetu, Firbcologih, v Muzika je to in v filmu Lepo je biti Mozart. Nastopili smo tudi z ansambli Modrijani, Stil in Siddharta.

Ko so imeli na Radiu Slovenija pevske vaje Dunajski dečki, smo imeli skupaj z njimi koncert v Studiu 26. Peli smo skupne večglasne pesmi. Ob vseh teh nastopih so potekali še različni projekti, s katerimi smo najprej nastopili za mlade in starejše poslušalce, nato vse tudi posneli in skupaj z zgoščenkami izdali didaktično notno gradivo. Ti projekti so Gal v galeriji in Pisani svet orkestra skladateljice Tadeje Vulc, Slovenske ljudske pesmi in otroške igre, v priredbah Tadeje Vulc, musical Zmaj v Postojnski jami skladatelja Jake Puciharja, Vse tičice lepo pojo skladatelja Janeza Dovča, Kje je Tina skladatelj Matježa Goršiča in Kamenček na kamenček skladatelja Tomaža Habeta.

Moj zadnji letni koncert z Otroškim zborom je potekal v sodelovanju z Mladinskim pevskim zborom in instrumentalno sestavo Simfonikov RTV SLO. Izvedli smo priredbe ljudskih pesmi skladatelja Andreja Makorja.

Od pevcev otroškega pevskega zbora, njihovih staršev in mojih sodelavcev ter prijateljev pa sem se poslovila s koncertom iz Studia 26, kjer sem tudi največkrat snemala. Zapeli smo ciklus skladbic Pisani svet orkestra skladateljice Tadeje Vulc, ki je na mojo veliko željo napisala spremljavo za klavir in instrument, ki ga posamezni stavki opisujejo. Ob tem je nastalo tudi didaktično notno gradivo za uporabo v osnovnih in glasbenih šolah.

Vsak od teh projektov je bil za pevce zelo zanimiv. Skupaj z mano so jih v polni meri doživeli, se ob njih ogromno naučili in na koncu težko pričakovali izvedbe.

Vodenje otroškega pevskega zbora RTV Slovenija je že prevzela nova pedagoginja. S čim se boste pa zdaj vi ukvarjali, ko boste imeli več prostega časa?

Že od leta 1982 vodim MePZ Svoboda v Šoštanju, torej 42 let. V njem poje tudi moj mož. Vsi v zboru smo tudi prijatelji in želimo si peti dobro, se potrjevati na revijah in tekmovanjih ter veliko nastopati doma in po svetu. Sicer pa imam veliko družino, štiri odrasle otroke, šest vnukov. Veliko se družimo in jim poskušam pomagati po svojih močeh. Imamo tudi družinsko podjetje, v katerem smo zaposleni vsi iz naše družine. Z možem sva kupila manjšo kmetijo oziroma ranč, kjer imamo precej ovčk, psa, muco, želve, njivo, vrt, čebelnjak, sadovnjak, gozd, travnike, manjši vinograd. Z vsem tem je precej dela. Za svoj prosti čas pa morda kakšen dan oddiha v toplicah, na morju, pa na kolo in smuči, čemur sem se do zdaj ne le zaradi OPZ RTV SLO prevečkrat odpovedala.

20-letno sodelovanje z Otroškim pevskim zborom RTV SLO je bilo zame izjemna življenjska izkušnja, poseben privilegij. Spoznala sem ogromno čudovitih otrok, njihovih staršev, zaposlene na radiu in televiziji, lahko sem dirigirala Simfoničnemu orkestru, sodelovala s številnimi vrhunskimi glasbenimi izvajalci in skladatelji. Zelo sem hvaležna vodstvu radia, da so mi zaupali vodenje zbora, prav tako tudi moji družini, da me je pri temu podpirala.

Vodenje Otroškega pevskega zbora je letos prevzela Martina Burger, Mladinski pevski zbor pa bo v novo sezono popeljala Alenka Podpečan.

Darja Slokan

Poslovile so se znane televizijske prevajalke

Helena Valentinčič, Ani Bitenc in Nada Pantič Starič.

Helena Valentinčič spada med podnaslovne televizijske prevajalke in prevajalce, ki so na tem področju orali ledino. Diplomirala je na germanistiki iz nemškega in angleškega jezika ter književnosti. Po študiju je bila profesorica angleškega jezika, dokler je ni pritegnil televizijski medij, sprva z možnostjo podnaslavljanja tujih filmov in oddaj, od leta 1973 do upokojitve pa je bila v skupini redno zaposlenih televizijskih prevajalcev na nacionalni televiziji. V petdesetih letih preteklega stoletja, ko je v Sloveniji svojo pot začela tudi RTV Ljubljana, poznejša RTV Slovenija, je bila med prvimi prevajalkami tudi ona. V svoji preva-

jalski karieri je prevedla skoraj nepregledno število celovečernih filmov, nanizank in nadaljevank, dokumentarnih oddaj in celo risank v času, ko jih na TV Ljubljana oziroma TV Slovenija še niso sinhronizirali.

Leta 2016 je prejela nagrado Brede Lipovšek, ki jo za življenjsko delo podeljuje Društvo slovenskih filmskih in televizijskih prevajalcev. Bila je tudi mentorica mladih prevajalcev, ki so šele začeli svojo kariero v nacionalni TV-hiši. Tako sodelavci kot gledalci smo ji hvaležni za njeno delo in pomemben prispevek k razvoju televizijskega prevajanja.

Ani Bitenc, pionirka in dragocena mentorica podnaslovnega prevajanja z izjemnim prevajalskim opusom, leta 2013 prva prejemnica nagrade Brede Lipovšek za življenjsko delo na področju filmskega in televizijskega prevajanja, ki jo podeljuje Društvo slovenskih filmskih in televizijskih prevajalcev, je po diplomi iz angleškega in francoskega jezika na Univerzi v Ljubljani svojo prevajalsko kariero začela pri Vesna filmu. Postopki prevajalskega dela tako za kinematografe kot za televizijo so se v pol stoletja seveda močno spremenili, čeprav bistvo ostaja enako: prevod mora vsebovati pravo besedo na pravem mestu, biti prirejen tako, da ga gledalci brez težav spremljajo, ter posredovati duha izvirnika slogovno in vsebinsko.

Bitenčeva je bila vodja prevajalskega oddelka na Televiziji Ljubljana, pozneje Televiziji Slovenija, od njegove ustanovitve leta 1974 do upokojitve leta 1994. Takrat se je začelo tudi oblikovanje meril podnaslovnega prevajanja, Bitenčeva pa je prevajalce vodila in usmerjala pri njihovem delu ter z lektorji skrbela za jezikovno ustreznost in kakovost prevodov. Prav ta merila so bila podlaga za oblikovanje študija na Filozofski fakulteti v Ljubljani, kjer je bil v 90. letih prejšnjega stoletja ustanovljen prevajalski

oddelek. Delo Ani Bitenc in njen vpliv na razvoj podnaslovnega prevajanja pri nas sta neprecenljiva, svoje prevajalsko znanje pa je dokazala s številnimi prevodi iz angleškega in francoskega jezika ter ga vsa leta prenašala na sodelavce.

Poleg prevajanja za film in televizijo se je posvečala tudi književnemu prevajanju in se že zgodaj vključila v vodenje Društva slovenskih književnih prevajalcev. Leta 1986 je bila kot prva ženska izvoljena tudi na predsedniški položaj društva. Z njenim prihodom in aktivnim delovanjem so se članicam širše odprla vrata do vidnejših položajev v društvenih organih. Čas njenega predsedovanja so zaznamovala legendarna prevajalska srečanja, poskrbela pa je tudi za izdaje letnih zbornikov strokovnih prispevkov. Ko smo bili še del skupne države, sta bila pomembna tudi zastopanje DSKP v jugoslovanskem prostoru in udeležba na drugih jugoslovanskih prevajalskih srečanjih. Ani Bitenc je svoje delo v društvu opravljala zelo spretno, odgovorno, gospodarno, predvsem pa diplomatsko, z milino in prijaznostjo. V zahvalo za njeno predanost in strokovno delo ji je Društvo slovenskih književnih prevajalcev decembra 2023 podelilo naziv častne članice.

jetna majhna prevajalska skupnost. Tisti analogni svet ni bil tako individualističen kot sedanji.«

Bila je med tistimi, ki so orali ledino na področju televizijskega podnaslovnega prevajanja na nacionalki. Zelo dejavna je bila tudi na področju ženskih pravic in načrtovanja družine, kot avtorica ali prevajalka se je podpisala pod številne priročnike, predvsem s področja prehrane in kulinarike.

Z njenim odhodom smo izgubili še zadnjo iz prve generacije televizijskih prevajalk. Za vedno nam bodo ostale v spominu.

Dušanka Zabukovec

	KRČAČ	PALCA, NA KATERISE PEČE MESO NAD ŽERJAVICO	ZDARSKA ŽLICA ZA OMETANJE	OVITEK ZA SPISE	BALAST	POKRAJINA NA ZAHODU HRVAŠKE
	USTANOVITELJ RIMA					
	ITALIJANSKA DRUŽINA IZDELVALCEV GODAL					
	MAJHEN ŽEP					
	NADSTROPJE					
	REKA SKOZI BERN					
				TOK, TULEC	PREBVALEC CERKELJ	IZVLEČEK
Avbr. Vladimir Milovanović, NAJETO PERO	KAR ŠTRLI IZ ČESA	NOVI VEK V GEOLOŠKI ZGODOVNI ZEMLJE	ŽENSKA SPOLNA CELCA			
SREBRNO ZELENKASTA MORSKA RBA			TARNANJE		OČKA	
					MERLO	
MATEMATIČNI ZREK						ŠVIC. SMUČAR KAELEN
						POBRALEC DAVŠČN
HRVAŠKA SLKARKA (NASTA)				ODLOK		
				JAKOV BRAT DVOJČEK, EDOM		
LOJZE ZUPANC			PERJE PRIREPI	OBDOBJE, DOBA		LOJZE ROZMAN
				REKA V KAZAHSTANU		RM. BOGJNA JEZE
NASTANEK IONOV IZ ATOMOV						
JUŽNOAFRŠKA ANTLOPA					AZUSKO ŽGANJE	
TVORNK					SLOVENSKI TEOLOG (GVDO)	

Rešitve nagradne križanke pošljite na naslov kricac@rtvslo.si. Izžrebali bomo tri nagrajence, ki bodo prejeli simbolično nagrado. Rešitev križanke Kričac (oktober 2023): Petra Prešeren. Nagrajenci: Milan Vogrin, Jože Bergant in Dragan Bulič.

Veliko sreče vam v letu 2025 želi RTV Slovenija.

Dobrodelni teden Televizije Slovenija in ZPMS:

Skupaj zgradimo priložnosti – naj otrokom
težki trenutki ne vzamejo prihodnosti.

9.-15. december 2024

V oddajah Dobro jutro, Tednik, Vem!, Dnevna soba,
Glasbeni pozdrav, Joker, Kaj dogaja? in Nedeljsko popoldne.

eno srce[®]

Eno srce
osreči oba: tistega,
ki prejme, in
tistega, ki da.

Pošljite

ENOSRCE5 ali ENOSRCE10 na 1919

in darovali boste 5 oziroma 10 evrov.

QR-koda za vašo
spletno banko